

REFERAT Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) d. 25-11-2025

Mødedato Tirsdag d. 25. november 2025 kl. 08:30

Mødested M1.17

Mødedeltagere Eva Pinnerup, Kurt Mosgaard, Stine Isaksen, Lars Mogensen, Steffen Drejer

Indholdsfortegnelse

Forslag til energistrategi.....	3
Stillingtagen til fortsat planlægning for Energipark Iglø efter idéfase.....	6
Behandling af høringssvar til forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vi	10
Helhedsplan for en rekreativ omdannelse af Revas-deponierne på Kirkebækvej i Viborg.....	15
Igangsætning af planlægning for Hedens Hus.....	19
Landzoneforespørgsel om udvidelse af vognmandsvirksomhed - Bavnehøjvej 7, 8830 Tjele.....	23
Ansøgning om byggetilladelse til opførelse af hal, Virksundvej 104, Knudby.....	25
Klage over fornyet tilslutningstilladelse til Mammen Mejeri.....	29
Orientering om status på Vandforsyningsplan 2025.....	31
Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 62 til Spildevandsplanen 2019 (Udvidelse af regnvandsbassin i Ma	33
Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan	35
Ekspropriation - etablering af regnvandsbassin i Vridsted.....	37
Aftalerne om et Grønt Danmark - Principvedtagelse af omlægningsplan for Limfjorden.....	39
Badebro i Birkesø.....	43
Orientering om Gudenåkomiteens overdragelse af arbejdet med Gudenåplanen.....	45
Klage over dispensation til delvis oprensning af beskyttet sø - 1p og 1ø Nr. Borup, Låstrup.....	48
Aflæggelse af anlægsregnskaber over 2 mio. kr. - Klima- og Miljøudvalget.....	51
Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2025.....	53
Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder r	55
Lukket: Ejendomssag.....	56
Underskriftsark.....	57

Punkt 1: Forslag til energistrategi

25/19459

Resume

Byrådet har besluttet, at der skal udarbejdes en energiforsyningsplan. Forvaltningen har udarbejdet et forslag til en energiforsyningsplan i form af en energistrategi, som kortlægger og giver et samlet overblik over kommunens arbejde med energiområdet.

Forslaget til en energistrategi foreslås sendt i offentlig høring.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til energistrategi vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at forslag til energistrategi vedtages med henblik på offentlig høring i 8 uger.

Energistrategien suppleres med en udbydende forklaring vedrørende graferne på side 34.

Derudover vedlægges sagen en status for, om Viborg Kommune er på vej til at opfylde DK2020-målsætningen om, at produktionen fra vedvarende energianlæg i 2030 mindst svarer til det samlede årlige elforbrug. Beregningerne skal inkludere en oversigt med potentialet i forskellige indsatser, herunder solceller på tage og langs veje.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog Klimaplan for Viborg Kommune i 2022 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 12. oktober 2022](#)). Det indgår som indsats i planen, at kommunen skal udarbejde en energiforsyningsplan.

Byrådet afsatte midler i 2023 til udarbejdelse af strategisk energiplanlægning for grøn el, varme og brændstof til hele Viborg Kommune i fremtiden ([link til sag nr. 5 i byrådet den 22. februar 2023](#)).

Klima- og Miljøudvalget drøftede i 2024 formål og forventninger til indhold i en kommende energiforsyningsplan ([link til sag nr. 2 i Klima- og Miljøudvalget den 27. februar 2024](#)).

Klima- og Miljøudvalget blev i marts 2025 orienteret om, at forvaltningen ville gå i dialog med varmegæverne om, hvordan deres planer for grøn omstilling kan indgå i kommunens kommende energiforsyningsplan ([link til sag nr. 5 i Klima- og Miljøudvalget den 25. marts 2025](#)).

Byrådet blev i marts orienteret om, at eksisterende planer for kommunens strategiske energiplanlægning ville blive sammenskrevet i en energiforsyningsplan ([link til sag nr. 4 i byrådet den 18. marts 2025](#)).

Klima- og Miljøudvalget besluttede september at udsætte en sag om forslag til en energistrategi ([link til sag nr. 4 i Klima- og Miljøudvalget den 16. september 2025](#)).

Inddragelse og høring

På fællesmøder med varmegæverne i kommunen, elnetselskaber og Evida har forvaltningen præsenteret sit arbejde med strategisk energiplanlægning.

Forvaltningen har i august haft et udkast til energistrategien i en indledende høring hos varmegæver i kommunen, Evida, Energinet, N1 og Elnet Midt.

Forvaltningen foreslår, at der afholdes en offentlig høring om forslaget, men at der ikke afholdes et borgermøde. I høringen vil forvaltningen sende forslaget til nabokommunerne og fornævnte energiselskaber.

Beskrivelse

Det er en indsats i klimaplanen, at der skal udarbejdes en energiforsyningsplan. Forvaltningen har udarbejdet et forslag til en energiforsyningsplan i form af en energistrategi, der giver et samlet overblik over kommunens arbejde med energiområdet.

Forslag til en energistrategi for Viborg Kommune er i bilag 1.

Byrådet har gennem en række beslutninger lagt en retning for kommunens energiplanlægning og praksis for forvaltningens arbejde på energiområdet. I forslaget til en energistrategi sammenfattes kommunens gældende praksis baseret på byrådets tidligere beslutninger.

Strategien fastlægger, hvordan kommunen skal arbejde som myndighed og samarbejdspartner vedr. anlæg til produktion og forsyning med el, gas og varme. Det drejer sig primært om kommunens lovbundne opgaver såsom godkendelse af fjernvarmeprojekter og vedtagelse af lokalplaner for vindmøller, solceller og biogasanlæg. I arbejdet med energiområdet skal kommunen derudover som myndighed og samarbejdspartner lægge vægt på dialog, samarbejde og processer.

Strategien er forholdsvis kortfattet, men det udelukker ikke, at strategien kan suppleres med flere bilag med mere beskrivelse eller analyse, hvis der viser sig behov for eller ønske om, at konkrete forhold skal uddybes. Dog vurderer forvaltningen, at det ligger ud over kommunens opgave og behov at redegøre for alle aspekter og sammenhænge på energiområdet.

Energisystemet er komplekst, og det er vanskeligt at forudsige fremtidens energisystem, da udviklingen afhænger af en række vilkår, som kun i begrænset omfang kan påvirkes af lokale, kommunale beslutningstagere. Disse vilkår er først og fremmest efterspørgslen efter energitjenester i et verdensmarked, den teknologiske udvikling, de økonomiske rammevilkår og national lovgivning.

Inden for kommunens handlerum er det forvaltningens vurdering, at den grønne omstilling for energiområdet er på rette vej i forhold til kommunens klimamål, hvis kommunen forsætter med arbejdet som fastlagt og beskrevet i energistrategien.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forslaget til energistrategien kan komme i offentlig høring primo 2026. Høringssvar vil efterfølgende blive behandlet og forventes forelagt for det kommende byråd medio 2026 med henblik på endelig vedtagelse af energistrategien.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Der er ikke lovkrav om, at kommuner skal udarbejde en energiforsyningsplan eller energistrategi. Det er derfor frivilligt, om kommunen ønsker en energistrategi, hvorledes den tilvejebringes, og hvad dens indhold skal være.

Det fremgår af energistrategien, at den er underordnet klimaplanen og kommuneplanen. Dvs. at den indpasser sig efter klimaplanens mål og tiltag, og at den ikke regulerer fysisk planlægning, hvilket kommuneplanen gør. For overblikkets skyld gengiver strategien dog nogle uddrag om det centrale energirelaterede indhold i klimaplanen og kommuneplanen.

Klima- og Miljøudvalget besluttede i august at igangsætte revision af klimaplanen. Et udkast til en revideret klimaplan forventes udarbejdet i løbet af 2026 ([link til sag nr. 5 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2025](#)). Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede i januar 2025 at igangsætte udarbejdelse af et tematillæg om det åbne land til Kommuneplan 2025-2036, hvilket bl.a. kan medføre ændringer i kommuneplanens retningslinjer for solenergianlæg og vindmøller ([link til sag nr. 25 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 22. januar 2025](#)).

Forvaltningen vurderer, at energistrategien ikke er omfattet af miljøvurderingsloven, idet den ikke fastlægger rammer for fremtidige anlægstilladelser eller medfører krav om en vurdering af virkningen på Natura 2000-områder.

Bilag

Udkast til Energistrategi

Punkt 2: Stillingtagen til fortsat planlægning for Energipark Iglso efter idéfase

24/6924

Resume

Der har været gennemført idéfase samt partshøring for Energipark Iglso.

Der blev indsendt 77 høringssvar, som forelægges til politisk beslutning inden udarbejdelse af planforslag og miljørapport.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen og udarbejdelse af miljørapport for Energipark Iglso fortsætter som beskrevet, og
2. at bilag 5 "Notat til behandling af høringssvar" godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt ideer og forslag.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen og udarbejdelse af miljørapport for Energipark Iglso fortsætter som beskrevet, og
2. at bilag 5 "Notat til behandling af høringssvar" godkendes og sendes som svar til dem, der har indsendt ideer og forslag.

Steffen Drejer (C) og Lars Mogensen (I) stemmer imod punkt 1.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 4. juni 2024 ([link til sag nr. 3 i Klima- og Miljøudvalget den 4. juni 2024](#)) at igangsætte planlægningen for Energipark Iglso.

Byrådet besluttede den 18. december 2024 ([link til sag nr. 9 i byrådet den 18. december 2024](#)) at indmelde Energipark Iglso som statslig energipark.

Klima- og Miljøudvalget besluttede den 21. oktober 2025 ([link til sag nr. 4 i Klima- og Miljøudvalget den 21. oktober 2024](#)) at fastsætte specifikke afstandskrav til placering af vindmøller ved kommunale veje.

Inddragelse og høring

Der har været afholdt idéfase for planlægningen for Energipark Iglso fra den 15. august 2024 til den 12. september 2024 for at indkalde idéer og forslag til indholdet i den videre planlægning og indholdet i miljøvurderingerne. Der har parallelt med idéfasen været en høring af berørte myndigheder. Det daværende projektområde er i bilag 1.

Der blev afholdt borgermøde den 27. august 2024 i Kjeldbjerg Forsamlingshus.

Borgernes bemærkninger drejede sig i hovedtræk om:

- Kompensation til naboer
- Stoholm bliver omringet af VE-anlæg
- Muligheder for ejerandele i projektet
- Langtidseffekter og forurening efter solceller
- Økonomisk garanti til oprydning
- Påvirkning af flagermus

- Støj fra vindmøller og solceller

Da punktet for nettilslutning på daværende tidspunkt var ukendt, var kabeltracéerne ikke med i idéfasen for projektet. Derfor har der været afholdt en supplerende partshøring af lodsejere fra den 10. juni 2025 til den 24. juni 2025 for to potentielle tracéer, hvoraf kun det ene vil blive realiseret. Der har parallelt med partshøringen været en høring af berørte myndigheder.

Der er kommet 77 høringssvar med idéer og forslag. Høringssvarene er i bilag 6 og 7.

Høringssvarene omhandler:

- Ejendomsværdi
- Flagermus og dyreliv
- Projekt, placering og proces
- Støj, lugt og lys
- Forurening og afsmitning
- Klima og CO2-aftryk
- Transport og trafiksikkerhed
- Natur og naturbeskyttelse
- Radar- og radioforbindelser
- Atomkraft
- Drift, økonomi og Grøn Pulje
- Vandforhold
- Bestemmelser

Forvaltningens behandling af høringssvar er i bilag 5. Bilaget indeholder et resumé af høringssvarene samt forslag til byrådets svar til disse.

Beskrivelse

BioCirc har ansøgt om en bioøkonomisk energipark sydøst for Kjeldbjerg og syd for Iglso. Energiparken er siden idéfasen blevet reduceret og omfatter nu et projektområde på ca. 385 ha (mod tidligere 450 ha), der består af ca. 290 ha solceller (mod tidligere 375 ha) og 14 ha industriklynge samt ca. 72 ha natur (mod tidligere 60 ha). I tilknytning til industriklyngen planlægges der for et område på ca. 4,5 ha til etablering af transformerstation samt batterianlæg (BESS). Derudover er der ansøgt om to forskellige opstillingsmønstre for vindmøller, hhv. 10 stk. vindmøller á 150 meters højde på lige rækker eller 6 stk. vindmøller á 185 meters højde på en buet linje.

Udvikler har – efter udvalgets beslutning om afstandskrav fra vindmøller til kommunale veje – besluttet at ansøge om 6 stk. vindmøller á 185 meters højde på en buet linje. Opstillingsmønsteret er parallelforskuet med 94 meter mod nordøst i forhold til det tidligere ansøgte opstillingsmønster, hvor der var vingeoerslag over de kommunale veje Ø. Børstingvej og Rørgårdsvej. Det nye opstillingsmønster overholder dermed Klima- og Miljøudvalgets krav om 100 meters afstand til kommunale veje.

Det nuværende projektområde er i bilag 2. Forskel fra ansøgningen i fordebatten og den nuværende ansøgning inkl. fastlagt opstillingsmønster er i bilag 3.

I forhold til elproduktion forventes det, at solcellerne vil have en effekt på 250-300 MW og producere ca. 300 GWh/år. Det er endnu ikke fastlagt, om solcellerne etableres på faste stativer eller på bevægelige paneler (trackere). Derudover vil vindmøllerne producere op til 138 GWh/år.

Planlægning

For at muliggøre projektet er det nødvendigt at udarbejde følgende:

- Én lokalplan for hele projektområdet (industriklynge, solceller og vindmøller).
- Ét kommuneplantillæg for hele projektområdet (industriklynge, solceller og vindmøller).

Kommuneplantillægget skal udlægge nye rammeområder til tekniske anlæg. Lokalplanen skal tilsvarende udlægge områderne til tekniske anlæg i form af vindmøller og solceller samt til industriklynge med tilhørende tekniske anlæg.

Miljøvurderinger

- Der udarbejdes én samlet miljørapport, som omfatter:
- Miljøvurdering af plangrundlaget for både industriklynge, solceller og vindmøller.
- Miljøkonsekvensvurdering af det konkrete projekt for solceller og vindmøller.
- Miljøkonsekvensrapporten for industriklyngen vil afvente at der foreligger et konkret projekt.

Miljørapport

Miljørapporten for hhv. solcelle- og vindmølleområdet samt for industriklyngen vil belyse potentielle påvirkninger af omgivelserne og omfatte en vurdering af relevante miljøforhold. Afgrænsningen af emnerne i rapporterne er baseret på den indledende idéfase, partshøringen samt en screening af projekterne. Udkast til samlet afgrænsningsnotatet er i bilag 4.

De overordnede temaer, der vil blive behandlet i miljørapporten, omfatter befolkning, menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed, jordarealer, jordbund, vand, affald, klima, kulturarv, landskab og kumulative effekter. Hvert tema dækker relevante underpunkter, såsom friluftsliv, trafik og trafiksikkerhed, støj og vibrationer, beskyttede arter og naturområder, grundvand og overfladevand, arealforbrug, affaldshåndtering, CO₂-udledning, fredede fortidsminder, visuel påvirkning og indbyrdes kumulative effekter af miljøpåvirkninger.

Kabeltracé til anført nettilslutningspunkt

Energinet har fastslået, at nettilslutningspunktet er transformerstationen i Bilstrup sydvest fra Skive. Forsvarets Ejendomsstyrelse har tilkendegivet i deres høringssvar, at der ikke kan accepteres et kabeltracé gennem Skive Øvelsesterræn.

Forvaltningen vil gå i dialog med Forsvarets Ejendomsstyrelse samt udvikler i forhold til at finde en løsning herpå.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Forvaltningen forventer følgende tidsplaner for planlægning for Energipark Iglø:

Tidslinje 1: Planer for solceller og vindmøller (inkl. miljøkonsekvensvurdering) samt industriklynge (uden miljøkonsekvensvurdering)

Planforslag til vedtagelse Medio 2026

Offentlig høring Ultimo 2026

Endelig vedtagelse Primo 2027

Tidslinje 2: Miljøkonsekvensvurdering af industriklynge

Forslag til MKV til vedtagelse Primo 2027

Offentlig høring Medio 2027

Endelig vedtagelse Ultimo 2027

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Hvis planerne vedtages endeligt, kræver projekterne forskellige tilladelser, herunder tilladelse efter § 25 i miljøvurderingsloven samt byggetilladelse.

Bilag

Energipark Iglso (gammel ansøgning 1.5.2024)

Oversigtskort - Energipark Iglso

Forskel fra gammel ansøgning og ny ansøgning

Samlet afgrænsningsnotat - Energipark Iglso

Notat til behandling af høringssvar

Høringssvar fra idéfase

Høringssvar fra supplerende partshøring

Punkt 3: Behandling af høringssvar til forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029

23/14168

Resume

Der har været afholdt høring for plangrundlaget for Energipark Tjele - energiklynge, solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge.

Der skal tages stilling til, hvordan høringssvar skal behandles, og hvad den videre proces skal være.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at forslag til lokalplan nr. 618 og forslag til kommuneplan nr. 115 reduceres med ca. 98 ha og 3 vindmøller jf. indsigelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
2. at vilkår om nedrivning af 12 boliger i udkast til § 25-tilladelse udgår og mulighed for nedrivning udgår af lokalplanens § 3.14,
3. at forvaltningen arbejder videre med undersøgelser og ændringsforslag i bilag 4 ”Notat om forslag til undersøgelser og ændringer til plan og rapport” med henblik på fremsættelse af revideret plangrundlag og miljøvurdering i 8 uger, og
4. at bilag 3 ”Notat med behandling af høringssvar” sendes som svar til dem, der har indsendt ideer og forslag. De orienteres samtidig om den videre proces.
5. at forvaltningen går i dialog med lodsejer og udvikler om udkast til en udbygningsaftale for en sydlig forsyningsvej om en af linjeføringerne X eller Y jf. bilag 5.
6. at forvaltningen går i dialog med udvikler om trinvis udbygning af forsyningsvejene afhængig af kapacitet i biogasanlæg.
7. at der foretages partshøring om naboafstande til solceller, når der foreligger et udkast til linjeføring af forsyningsvej.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at forslag til lokalplan nr. 618 og forslag til kommuneplan nr. 115 reduceres med ca. 98 ha og 3 vindmøller, jf. indsigelse fra Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø,
2. at vilkår om nedrivning af 12 boliger i udkast til § 25-tilladelse udgår, og mulighed for nedrivning udgår af lokalplanens § 3.14,
3. at forvaltningen arbejder videre med undersøgelser og ændringsforslag i bilag 4 ”Notat om forslag til undersøgelser og ændringer til plan og rapport” med henblik på fremsættelse af revideret plangrundlag og miljøvurdering i 8 uger, og
4. at bilag 3 ”Notat med behandling af høringssvar” sendes som svar til dem, der har indsendt ideer og forslag. De orienteres samtidig om den videre proces.
5. at forvaltningen går i dialog med lodsejer og udvikler udkast til en udbygningsaftale for en sydlig forsyningsvej om en af linjeføringerne X eller Y, jf. bilag 5.
6. at forvaltningen går i dialog med udvikler om trinvis udbygning af forsyningsvejene afhængig af kapacitet i biogasanlæg.
7. at der foretages partshøring om naboafstande til solceller, når der foreligger et udkast til linjeføring af forsyningsvej.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede den 21. maj 2025 at vedtage forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge samt tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport og bilagsrapport, udkast til tilbud om udbygningsaftale, grundvandsredegørelse, udkast til miljøgodkendelse og bilag hertil samt udkast til § 25 tilladelse med henblik på offentlig høring ([link til sag nr. 15 i byrådet den 21. maj 2025](#)).

Klima- og miljøudvalget besluttede den 21. oktober 2025 at udsætte denne sag ([link til sag nr. 3 i klima- og miljøudvalget den 21. oktober 2025](#)).

Siden denne beslutning har forvaltningen modtaget en henvendelse fra BioCirc vedrørende udbygning af vejanlæg. Desuden har BioCirc efter dialog med forvaltningen udarbejdet forslag til reduceret areal til solcelleanlæg for at imødekomme de bebudede statslige afstandskrav. Begge dele beskrives under administrative bemærkninger.

Administrative bemærkninger

Siden Klima- og Miljøudvalget besluttede at udsætte sagen den 21. oktober 2025, har forvaltningen modtaget en henvendelse fra Tjele Gods og BioCirc, hvor de oplyser, at de er til sinds at tilbyde en udbygningsaftale udover den, der allerede er tilbudt.

Forvaltningen og BioCirc er enige om, at den oprindelige udbygningsaftale fastholdes. Forvaltningen foreslår, at der forhandles med grundejer og BioCirc om en ny udbygningsaftale om model X eller Y i bilag 5, evt. med mindre justeringer. Forvaltningen anbefaler, at der ikke arbejdes videre med løsning Z.

BioCirc ønsker at undersøge muligheden for en trinvis udbygning af forsyningsvejene, hvis BioCirc i første omgang etablerer et mindre biogasanlæg end de 1,6 mio. ton, der indgår i planforslaget.

Forvaltningen har udarbejdet et notat herom, som er i bilag 11.

På baggrund af afstandskrav fra solceller til boliger og muligheder for undtagelser i udkastet til bekendtgørelse arbejder forvaltningen med et oplæg om afstande mellem blivende beboelsesejendomme og solcelleanlæg, hvor det sikres, at ingen vil få solceller tættere på end 150 meter, medmindre ejeren og evt. lejer er indforstået.

Placeringen af en forsyningsvej fra syd kan få betydning for placering af solceller. Når forsyningsvejens placering er fastlagt, vil et konkret forslag til tilpasninger blive sendt i partshøring.

Inddragelse og høring

Forslag til lokalplan nr. 618 for energiklynge med solcelleanlæg og vindmøller ved Vinge og forslag til tillæg nr. 115 til kommuneplan 2017-2029 med tilhørende miljørapport mv. har været i høring fra 2. juni 2025 til den 18. august 2025.

Høringsmateriale, der har været i offentlig høring kan ses her og var vedhæftet som bilag ved vedtagelse af forslaget.

Parallelt med den nationale høring har der været afholdt Espoo-høring af berørte stater. Der er kommet 59 høringssvar, herunder et statsligt veto. Høringssvar er i bilag 1.

Der har været afholdt borgermøde den 11. juni 2025. Debatten drejede sig hovedsageligt om trafikbelastning, trafikikkerhed, trafikstøj, den visuelle påvirkning, ejendomsværditab, kompensationsordninger, udviklers interne forhold, hensyn til grundvand og drikkevandsinteresser, påvirkningen på natur og dyreliv, afstanden til boliger samt processen for borgerinddragelse.

Energistyrelsen holdt samme dag deres obligatoriske orienteringsmøde.

Der deltog ca. 300 mennesker.

Under og efter høringsperioden har Klima- og Miljøudvalget samt forvaltningen været i løbende dialog med dialoggruppen i Tjele.

Beskrivelse

Høringssvarene drejer sig i hovedtræk om

- A. Transport og trafikikkerhed
- B. Jordbund og jordarealer
- C. Planer
- D. Ejendomsværdi og bosætning
- E. Landskab og kulturmiljø
- F. Støj-, støv-, lugt-, lys- og visuel forurening samt skyggeafkast
- G. Natur og dyreliv
- H. Projekt, placering og proces
- I. Drift, økonomi og Grøn Pulje
- J. Forurening og afsmitning
- K. Klima og CO₂-aftryk
- L. Vandforhold M. Risiko og sikkerhed

Foruden høringssvarene er der siden plangrundlaget og miljørapporten blev sendt i høring to nyheder, som har betydning for den videre proces:

1. Plan- og Landdistriktsstyrelsen har sendt et udkast til bekendtgørelsen for Energipark Tjele i høring hos Viborg Kommune. Udkastet til bekendtgørelse om en energipark ved Tjele i Viborg Kommune er i bilag
2. Der fremgår afstandskrav – med visse undtagelser – mellem solcelleanlæg og beboelsesbygninger:
 - a. 150 meter, hvis der er solceller til én side
 - b. 300 meter, hvis der er solceller til to sider
 - c. 750 meter, hvis der er solceller til tre eller flere sider.2. Planlægning for Energipark Sundstrup er blevet påklaget, og klagenævnet har tillagt klagen opsættende virkning, idet 2 bygninger, som skal nedrives, ikke er undersøgt for flagermus. Den endelige afgørelse udestår.

Til pkt. 2 bemærkes, at der i planlægningen for Energipark Tjele er lagt op til at nedrive 12 boliger, hvor der ikke er undersøgt for flagermus i bygninger eller træer omkring bygningerne.

Notat med behandling af høringssvar er i bilag 3. Bilaget indeholder et resume af høringssvarene samt forvaltningens bemærkninger og forslag til byrådets svar til disse. Som led i besvarelsen er indhentet akkumulerede støjberegninger fra Rambøll, som er bilag 9 og et juridisk notat om den naboretlige tålegrænse, som er bilag 10.

Forvaltningen vurderer, at høringssvarene giver anledning til større ændringer i planerne. Forvaltningen har derfor udarbejdet et notat med forslag til ændringer på baggrund af høringssvarene, dialogen med Plan- og Landdistriktsstyrelsen om afstandskrav og ny viden om flagermus samt forslag om at undersøge visse forhold nærmere. Notat om forslag til undersøgelser og ændringer til plan og rapport er bilag i 4.

Trafik

Mange høringssvar angår bekymringer især om støj og risiko for lette trafikanter forbundet med den forøgede mængde tunge trafik, som energiklyngen kan føre med sig og de gener, den kan medføre for naboer og bløde trafikanter. Planlægningen estimeres at medføre, at der kan komme 362 lastbiler tur/retur (=724 kørsler) opgjort på hverdagsdøgn, såfremt planens rammer fuldt udnyttes. De konkrete projekter, der er ansøgt om, hvor biogasanlægget er det væsentligste, forventes at medføre 287 lastbiler på hverdagsdøgn.

Der fremsættes ideer om andre trafikale løsninger, der er undersøgt af forvaltningen på overordnet niveau. Forvaltningen foreslår desuden, at der kan undersøges mulighed for en ny forsyningsvej syd fra koblet på rute 16 med tre skitseforslag til linjeføring i spil. Præsentation af trafikale skitseforslag og prisoverslag er i bilag 5.

Forvaltningen har fået udviklers rådgiver til at udarbejde et notat med en overordnet analyse af de trafikale konsekvenser ved en sydlig vejforbindelse. Notat om sydlig adgangsvej er i bilag 6.

Siden Klima- og Miljøudvalget besluttede at udsætte sagen den 21. oktober 2025, har forvaltningen modtaget en henvendelse fra BioCirc, hvor BioCirc oplyser, at de er til sinds at tilbyde en udbygningsaftale udover den, der allerede er tilbudt.

Den oprindelige udbygningsaftale angår udbygning af Vingevej og Hobro Landevej.

Forvaltningen anbefaler, at den oprindelige udbygningsaftale fastholdes og forvaltningen indgår i forhandling med BioCirc om en ny udbygningsaftale om løsning X eller Y i bilag 5. Løsning Z anbefales det ikke at arbejde videre med.

Det skal desuden oplyses, at det juridisk ser er lodsejer(ne), der skal fremsætte et tilbud om en udbygningsaftale, hvilket BioCirc er orienteret om.

Statsligt veto

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) har nedlagt veto mod Kommuneplanforslag nr. 115 under henvisning til, at tillægget rummer mulighed for solceller, vindmøller og erhverv i et bevaringsværdigt landskab. Det bevaringsværdige relaterer sig til, at der er tale om et sø- og herregårdslandskab. Styrelsen fremhæver, at samspillet mellem de to landskabstyper gør området unikt. Ministeren for byer og landdistrikter har valgt ikke at nedlægge veto pga. herregårdslandskab.

For at komme videre i processen foreslår forvaltningen, at området, der giver mulighed for ca. 98 ha solceller og 3 vindmøller, udgår af såvel kommuneplan som lokalplan, og at styrelsens forslag til ændring kommuneplanens retningslinje imødekommes. Forvaltningen vurderer, at miljørapporten skal tilrettes på den baggrund. SGAV er fremkommet med et betinget tilsagn om at frafalde veto. Med forvaltningens forslag opfyldes betingelserne. Når staten sender udkast til bekendtgørelse i offentlig høring, er alle betingelser opfyldt.

Nærmere redegørelse er i bilag 4.

Flagermus

Der er i udkast til § 25-tilladelse vilkår om, at 12 boliger skal nedrives, samtidig med at anlægsarbejdet påbegyndes. Bygninger og træer tilhørende de tre boliger er ikke undersøgt for flagermus.

For at sikre, at disse også undersøges for flagermus inden nedrivning, foreslår forvaltningen, at krav om nedrivning i udkast til § 25-tilladelse udgår og mulighed for nedrivning af specifikke ejendomme udgår af lokalplanens § 3.14, og at boligerne alene kræves nedlagt.

Afstandskrav for naboer til solceller i statslige energiparker

Som nævnt fremgår der af udkastet til bekendtgørelse om en energipark ved Tjele i Viborg Kommune faste afstandskrav for naboer til solcelleanlæg. Dette er en skærpelse i forhold til kommuneplanens retningslinjer.

Der er dog mulighed for undtagelser på baggrund af en konkret vurdering af de lokale forhold:

- hvor ejeren og en eventuel lejer af beboelsen er indforstået med den kortere afstand,
- hvor der er indgået aftale om opkøb med henblik på nedlæggelse af beboelsen, eller
- hvor f.eks. andre bygninger, terræn eller skov udgør en permanent visuel barriere.

Flere ejendomme er omfattet af reglerne, og forvaltningen er i dialog med Plan- og Landdistriktsstyrelsen om, hvordan regler skal fortolkes og administreres i praksis.

Det skal afklares, om de faste afstandskrav løses ved reduktion af solcellearealer eller anvendelse af undtagelsesmulighederne. Der skal i den forbindelse ske partshøring i mindst 14 dage af ejere og evt. lejere af naboejendomme, der er berørt af afstandskravene i bekendtgørelsen.

Tajgasædgæs

For Natura 2000 (habitatkonsekvensvurdering) vurderes det i miljørapporten, at påvirkningerne ikke vil medføre skade på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag eller bevaringsmålsætninger.

Forvaltningens bemærkninger til denne vurdering er i bilag 7. Det bemærkes særligt i forhold til tajgasædgæs, at vurderingerne bygger på det bedste videnskabelige grundlag, men at det ikke har været muligt at dokumentere og entydigt udelukke en påvirkning af arten. Forvaltningen vurderer ikke, at der i høringsperioden er fremkommet nye oplysninger eller viden om tajgasædgæssene i området, der gør det muligt at dokumentere og entydigt udelukke en påvirkning af arten.

I forhold til notat om habitatkonsekvensvurderingen kan det dog bemærkes, at en reduktion af energiparken med 98 ha solceller og 3 vindmøller vil gøre energi- og industrilandskabet mindre.

Fornyset høring

Forvaltningen vurderer, at ændringer i kommuneplantillæg og lokalplanforslaget medfører behov for større ændringer i miljørapporten. Det beror på en samlet vurdering, hvor der er lagt vægt på, at der er tale om en flerhed af ændringer, herunder en især betydelig reduktion af lokalplanområdet med deraf følgende ændret landskabelig påvirkning, reduceret klimagevinst, formindsket kvælstofudledningsreduktion, samt at 12 boliger nu foreslås ikke nedrevet. Hvis der skal undersøges og evt. etableres nye forsyningsveje eller stilles krav om tvangsruiter, vil dette også kunne betyde nye trafikmønstre og trafiktal.

Det er forvaltningens vurdering, at plangrundlaget skal i fornyet 8 ugers høring, idet miljørapporten knytter sig til såvel kommuneplantillæg som lokalplan, og en større ændring af kommuneplanen skal i 8 ugers høring.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Plangrundlaget kan ikke vedtages endeligt, før ministeren for byer og landdistrikter har udstedt en bekendtgørelsen, der formelt udpeger Energipark Tjele som statslig energipark, og før de 98 ha er udtaget af plangrundlaget. Ministeriet forventer, at det vil ske primo 2026. Der er flere modeller i spil for den videre proces. Modeller for procesplan er i bilag 8.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Evt. supplerede og alternative løsninger trafikale løsninger vil kunne medføre forøgede udgifter til anlæg. Der er ikke afsat budget til dette.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Høringssvar

Bekendtgørelse om en energipark ved Tjele i Viborg Kommune

Notat med behandling af høringssvar

Notat om forslag til undersøgelser og ændringer til plan og miljørapport

Præsentation af trafikale skitseforslag og prisoverslag

Notat om sydlig adgangsvej fra Rambøll

Notat om habitatkonsekvensvurdering

Præsentation af modeller for procesplan

Notat om akkumulerede støjberegning fra Rambøll

Notat om naboretlig tålegrænse fra Jens Flensborg

Notat om trinvis udbygning af biogasanlæg og tilhørende adgangsvej fra syd

Drøftelse af adgangsveje og trafik til Energipark Tjele (præsentation på Klima- og Miljøudvalgsmøde 25-11-2025)

Punkt 4: Helhedsplan for en rekreativ omdannelse af Revas-deponierne på Kirkebækvej i Viborg

23/2368

Resume

Der foreligger et udkast til en ”Helhedsplan – NaturDeponiet” for en rekreativ omdannelse af Revas-deponierne på Kirkebækvej. Helhedsplanen indeholder en række tiltag, der kan komme oven på den slutfærdigede, der skal foretages i forbindelse med en nedlukning af deponierne.

Udvalget skal tage stilling til, om helhedsplanen kan danne grundlag for det videre arbejde.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at udvalget godkender ”Helhedsplan – NaturDeponiet” som grundlag for en gradvis rekreativ omdannelse af deponierne på Kirkebækvej i Viborg til et rekreativt område, og

2. at der arbejdes videre med en kvalificering af forudsætningerne for omdannelsen.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at udvalget godkender ”Helhedsplan – NaturDeponiet” som grundlag for en gradvis rekreativ omdannelse af deponierne på Kirkebækvej i Viborg til et rekreativt område, og

2. at der arbejdes videre med en kvalificering af forudsætningerne for omdannelsen.

Sagsfremstilling

Historik

Klima- og Miljøudvalget besluttede på møde i august 2024 ([link til sag nr. 5 i Klima- og Miljøudvalget den 13. august 2024](#)), hvilket scenarie der skal ligge til grund for en omdannelse af deponierne på Kirkebækvej i Viborg til rekreativt område, og at der skal foreligge en redegørelse for økonomi samt fokus på etapeopdeling og drift.

Klima- og Miljøudvalget besluttede på møde den 12. august 2025 ([link til sag nr. 10 i Klima- og Miljøudvalget den 12. august 2025](#)) at godkende den strategisk principielle retning for videre udflytning af affaldsaktiviteter fra Kirkebækvej til Martinesminde, at processen for udflytningen fortsættes, og at forvaltningen bemyndiges til at konkretisere de fremlagte planer.

Byrådet besluttede på møde den 21. maj 2025 ([link til sag nr. 8 i byrådet den 21. maj 2025](#)), at der gives en anlægsudgiftsbevilling på 950.000 kr. med rådighedsbeløb i 2025 til projektet ”Slutfærdigelse af deponiet”, som finansieres af rådighedsbeløbet på kontoen til projektet.

Inddragelse og høring

Miljøstyrelsen er miljømyndighed for helhedsplanens område. Helhedsplanen er derfor udarbejdet på baggrund af en dialog med Miljøstyrelsen, som har meddelt, at forudsætningen for en omdannelse af den sydlige del er en slutfærdigelse på 1 m samt ”nålestik” på max 2 m jord.

Beskrivelse

Revas har påbegyndt en udflytning af affaldsaktiviteterne på Kirkebækvej. Der er planlagt en total udflytning og nedlukning af affaldsaktiviteterne over en årrække fra det nuværende tidligere deponiareal på Kirkebækvej 136 til et nyt område på Martinesminde i Viborg Vestby. Udflytningsplanen ses i et 10-årigt perspektiv og omfatter årene 2022-2031.

Der er udarbejdet et udkast til en ”Helhedsplan – NaturDeponiet” for en rekreativ omdannelse af Revas deponierne på Kirkebækvej. Helhedsplanen indeholder et række tiltag, der kommer oven på den slutafdækning, som Revas under alle omstændigheder skal foretage i forbindelse med en nedlukning af deponierne.

Oversigtskort er i bilag 1. Udkast til helhedsplan er i bilag 2.

Helhedsplanen omfatter en overordnet etapeplan, der tager udgangspunkt i Revas forventede brug af arealerne og den videre udflytning af affaldsaktiviteterne, som forventes afsluttet i 2031. Hensigten er gradvist og så tidligt som muligt at åbne dele af området for offentligheden. Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at sætte mere præcise årstal for omdannelsen, og dele heraf må forventes at foregå over en lang årrække.

I helhedsplanen foreslås det over tid at omdanne de tidligere deponier til et grønt, rekreativt område. Omdannelsen skal i høj grad ske ud fra de eksisterende forhold. Området åbnes for offentligheden med fire nye stier og trappeforløb. Det store landskab formes, så det fremover giver plads til både biodiversitet, rekreative ruter og fleksibilitet, ift. at en række forskellige aktiviteter kan foregå. Overskudsjord tilføres til udformning af et nyt bakkelandskab på områdets nordlige del, mens den sydlige del slutafdækkes i henhold til dialog med Miljøstyrelsen. De eksisterende bygninger foreslås genanvendt, og kan evt. transformeres til en bred palette af anvendelsesmuligheder.

Etapeplanen indeholder nedenstående etaper, som beskriver rækkefølgen på den samlede omdannelse:

Etape 1

Nedlukning påbegyndes. Dele af områdets nordlige del slutafdækkes, og der udføres nyt bakkelandskab. Areal længst mod syd slutafdækkes. Rampe og natursti langs kanten mod syd etableres. Gas- og perkolatbrønde hæves hvor nødvendigt.

Etape 2

Den vestlige del af området åbnes for offentligheden med adgang fra Himmerlandsstien og Undallslund Skov. Slutafdækning og bakkelandskab på den nordlige del færdiggøres. Der etableres stier og trapper. På højdeponiet etableres et udsigtspunkt. Den åbne omlastehal omdannes. Der hegnes mod øst mod Revas’ arbejdsareal samt mod teknik for gas og perkolatbrønde.

Etape 3

Hele området åbnes for offentligheden. Det sydøstlige areal med hidtidig genbrugsstation, grusplads og bygninger omdannes med slutafdækning, stier, multibane, elementer til leg og aktiviteter. Kørende har adgang via nuværende opkørsel til genbrugsstationen fra Kirkebækvej. Forsat hegn mod teknik for gas og perkolatbrønde.

Etape 4

Hegn omkring teknik, bygværker og brønde ift. gas, samt biocovers på højdepotet fjernes. Ramper og trappe til højdepotet etableres. Eksisterende nordlige vejføring fra Kirkebækvej fjernes, og der terrænreguleres/plantes.

Etape 5

Området er fuldt slutafdækket, og helhedsplanens elementer er udført. Området er fortsat et anlæg i drift ift. perkolatsystem, gas og monitorering.

Etape 6

Restriktioner på områdets sydlige del er ophævet, og der etableres mindre bakkeøer. Voldene terrænbearbejdes og ”blødgøres”. Restriktioner ift. beplantning er ophævet, og der plantes med hjemmehørende arter.

Overskudsjord

Der er generelt mangel på gode, robuste projekter, der kan nyttiggøre overskudsjord i Viborg Kommune. Bakkelandskabet på områdets nordlige del ønskes derfor udformet med henblik på at kunne modtage og nyttiggøre mest muligt overskudsjord til gavn for lokale bygge- og anlægsprojekter. De foreløbige beregninger estimerer, at der samlet kan modtages og indbygges ca. 270.000 tons jord i det nordlige område.

Der skal med udgangspunkt i de tilgængelige jordflytningsdata i kommunen efterfølgende laves en tilgængelighedsanalyse på, hvor lang tid det vil tage at kunne anskaffe den estimerede jordmængde. Med en gennemsnitsbetragtning af data over de foregående år er det sandsynligt, at modtagelsen skal ske over en årrække (anslået 2-4 år).

Eksisterende planforhold

Området for helhedsplanen er omfattet af lokalplanerne nr. 103, nr. 103A og nr. 339 og kan anvendes til højlosseplads, modtagestation for farligt affald, jordhotel samt affaldsbehandlingsanlæg.

Området er i Kommuneplan 2025-2036 udlagt til teknisk anlæg i form af losseplads, modtagestation for farligt affald og genbrugsaktiviteter, og ligger i rammeområde VIBNV.TA.03.

Forvaltningen foreslår, at plangrundlaget vurderes løbende i forhold til en realisering. Der skal tages stilling til, om der skal vedtages en ny lokalplan og ske ændring af kommuneplanen, når projektet er længere fremme og mere detaljeret.

Alternativer

Deponiet slutfædkes med en meter jord på hele arealet uden beplantning eller rekreativ bearbejdning. Såfremt der skal sikres offentlig adgang, vil det kræve, at de områder, der stadig er i drift – herunder boringer, brønde mv. – indhegnes og aflåses.

Tidsperspektiv

Såfremt udvalget godkender helhedsplanen, foreslår forvaltningen, at arbejdet med at kvalificere forudsætningerne for en omdannelse – herunder økonomi og tidsplan – går i gang med henblik på en efterfølgende politisk stillingtagen hertil.

Når det er godkendt politisk, kan den gradvise omdannelse af landskabet påbegyndes. Omdannelsen sker ved tilførsel af overskudsjord på baggrund af helhedsplanen og med indhentelse af de nødvendige godkendelser. Herefter kan aktiviteterne etableres. Der vil være dele af omdannelsen, der må forventes at foregå over en lang årrække, herunder afvikling af gas, biocovers og perkolatsystem.

Økonomiske forhold og konsekvenser

I forbindelse med helhedsplanen er der udarbejdet et overslag over anlægsudgifter til en realisering af helhedsplanens elementer.

Hvis helhedsplanen realiseres i sin helhed, er de samlede anlægsudgifter for landskabsprojektet beregnet til 15,6 mio. kr., mens klargøring af bygninger inkl. avertering udgør 5,2 mio. kr. – i alt 20,8 mio. kr. excl. moms.

Planen vil kunne realiseres i etaper og med forskelligt ambitionsniveau, og i forbindelse med realiseringen kan helhedsplanen danne grundlag for ansøgninger til fonde.

Den samlede økonomi ift. en nedlukning og efterfølgende realisering af helhedsplanen er på nuværende tidspunkt uafklaret, herunder forventede indtægter på modtagelse af jord, samt øvrige udgifter til nedlukning, projektering, etablering af modtageranlægget, vedligeholdelse og drift med videre.

Udvalget forelægges på et senere tidspunkt en sag om stillingtagen til de næste skridt i forhold til en realisering af helhedsplanen, herunder økonomien.

Juridiske og planmæssige forhold

Helhedsplanen er ikke en juridisk plan.

Realisering af planen forudsætter endelig godkendelse fra Miljøstyrelsen til slutfædning på den sydlige del af området samt miljøgodkendelse fra kommunens myndighedsafdeling til det større modtageranlæg for jord på områdets nordlige del.

Bilag

Oversigtskort

Punkt 5: Igangsætning af planlægning for Hedens Hus

24/35293

Resume

Initiativtagerne for Hedens Hus og Kartoflens Univers har søgt om planlægning for et projekt til et nyt nationalt videns- og oplevelsescenter om heden, hedens opdyrkning, kartoffeltyskerne og kartoffelproduktion ved Nygårdsmark 12 ved Kongenshus Hede.

Der skal tages stilling til idéer og forslag fra idéfasen, og om der skal igangsættes ny planlægning.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen sættes i gang som beskrevet, og
2. at beslutningen sendes som svar til dem, der har indsendt høringsvar.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til Økonomi- og Erhvervsudvalget,

1. at planlægningen sættes i gang som beskrevet, og
2. at beslutningen sendes som svar til dem, der har indsendt høringsvar.

Sagsfremstilling

Historik

Økonomi- og Erhvervsudvalget besluttede den 9. april 2025 ([link til sag nr. 7 i Økonomi- og Erhvervsudvalget den 9. april 2025](#)), at udvalget er sindet at igangsætte planlægningen, når der foreligger en redegørelse for finansiering af projektet, en præcis afgrænsning af planområdet, samt synergi i forhold til Kongenshus Kro, museum og øvrige faciliteter. Derudover besluttede udvalget at igangsætte en idéfase.

Oversigtskort er i bilag 1. Området er siden den tidligere politiske behandling udvidet mod syd.

Inddragelse og høring

Idéfase

Der har været afholdt idéfase i perioden 8. maj til 22. maj 2025 med henblik på at indkalde idéer og forslag til indholdet af den videre planlægning. Ideoplæg er i bilag 2.

Høringsvar

Der er kommet ét høringsvar i idéfasen, der omhandler bebyggelsens udseende og omfang. Høringsvar er i bilag 3.

Høringsvaret er positivt overfor placering og udtryk, men opfordrer til at genoverveje højden på bygningen og et ønske om, at man udformer visualiseringer af bygningerne med deres endelige placering på grunden og i landskabet, så man kan danne sig et indtryk af, hvordan bygningerne vil påvirke landskabet.

Forvaltningen vurderer, at projektets placering og udformning skal belyses nærmere i forbindelse med lokalplanens udarbejdelse, hvormed høringsvaret imødekommes. Hvis lokalplanen skal udarbejdes med bonusvirkning i forhold til landzonetilladelse, så kræver det en præcis placering og udformning.

Beskrivelse

Initiativtagerne for Hedens Hus og Kartoflens Univers har ansøgt om et projekt til et nyt nationalt videns- og oplevelsescenter om heden, hedens opdyrkning, kartoffeltyskernes indvandring samt kartoffelproduktion ved

Nygårdsmark 12 ved Kongenshus Hede.

Centeret forventes at indeholde udstillingslokaler, eksperimentarium, undervisningskøkken, butik, café samt personalefaciliteter. Derudover vil man også etablere kartoffelmarker, væksthuse og legeplads.

Projektforslag er i bilag 4.

Ejendommen er en brandtomt fra januar 2023 og har tidligere været anvendt til beboelsesejendom. Bygningerne er nedrevet i 2025.

Initiativtagerne har siden tidligere politisk behandling udvidet projektområdet med et areal syd for Nygårdsmark, som forventes at kunne anvendes til parkering og evt. erstatningsnatur. Det udvidede område kan ses i bilag 1. Skitse inkl. parkeringspladser er i bilag 5.

Forvaltningen vurderer, at der skal ske en tilpasning af skitsen i forhold til indretning af parkeringspladsen i forbindelse med den efterfølgende planlægning.

Ansøger ønsker at påbegynde opførelse af projektet i 2026.

Finansiering

Initiativtagerne har i marts 2025 inviteret til stiftende generalforsamling for: "Foreningen til støtte for Hedens Hus". Til bestyrelsen blev valgt repræsentanter fra kartofflens organisationer, kartoffelindustrien, kartoffelavlere, naturformidlingen, forskningen og Aarhus Universitet, den finansielle verden samt repræsentanter med viden om event- og markedsføring.

På baggrund af tidligere politisk beslutning har ansøger lavet en samlet redegørelse for synergieffekter med Kongenshus Kro, bestyrelse og økonomi, der er i bilag 6.

Initiativtagerne oplyser, at Hammerum Herreds Kartoffelsektion har bevilget kr. 180.000 til køb af Nygårdsmark 12, hvor der er indgået en køberesaftale med ejeren. Der er også fra Plantning og Landskab Midtjylland modtaget en bevilling på ca. 100.000 kr. til opkøb af yderligere arealer, hvis der bliver behov herfor til parkeringspladser.

Der er modtaget 400.000 kr. fra Købmand Herman Sallings Fond til færdiggørelse af tegningsmateriale til projektet.

Initiativtagerne oplyser desuden, at der har været positiv dialog med et par store fonde om etableringen af Hedens Hus. Der er sendt ansøgninger til flere fonde om donationer til anlægs- og byggeudgifterne. Fondene har forskellig behandlingstid. I ansøgningsprocessen tillader fondene ikke nogen form for offentliggørelse, idet de fleste fonde har en strategi om, at de selv står for den offentlige kommunikation.

Bilag 7 beskriver en opdatering af projektets fremgang.

Arkitektur

Projektforslaget er en markant moderne bygning med baggrund i traditionelle materialer såsom stråtag og træ, der lader sig inspirere af udtrykket fra historiske bygninger tilknyttet kartoffeltyskernes indvandring. I forbindelse med udarbejdelse af et lokalplanforslag vil det arkitektoniske udtryk blive forelagt Arkitekturrådet.

Eksisterende planforhold

Området er ikke omfattet af en lokalplan. Området ligger i landzone. Det er forvaltningens vurdering, at realisering af projektet kræver, at der vedtages en lokalplan.

Området er ikke udlagt i en kommuneplanramme. Realisering af projektet kræver således, at der vedtages et kommuneplantillæg.

Opmærksomhedspunkter

Følgende emner skal afklares nærmere, hvis planlægningen igangsættes:

Trafik

Fra 3. driftsår forventes godt 38.000 gæster årligt. Omregnet skønnes det, at det giver en mertrafik på ca. 158 biler pr. dag – 316 tur/retur – i de tre sommermåneder, som er højsæson.

Nygårdsmark er ca. 3,6 m bred på strækningen fra Vestre Skivevej til Nygårdsmark 12. Det betyder, at to biler ikke kan passere hinanden, uden at rabatten tages i brug. Det er forvaltningens vurdering, at Nygårdsmark skal udbygges for at kunne holde til den øgede trafikmængde. Teknisk Udvalg forelægges en sag om vejforhold.

Nygårdsmark løber på strækningen igennem §3-natur, kortlagt habitatnatur i Natura2000-område og Kongenshus Mindepark Fredningen, og der skal tages stilling til, om der kan gives dispensation til en udvidelse af Nygårdsmark.

Da dele af området, hvor vejen evt. skal udvides, er kortlagt habitatnatur, er der en række krav og procedurer, der skal følges for at sikre, at projektet ikke skader områdets bevaringsmålsætninger. Kommunen kan ikke give tilladelser og dispensationer, hvis et projekt ikke kan afvises at skade udpegningsgrundlag. Dette er beskrevet nærmere i bilag 8.

Bindinger

Lokalplanområdet ligger delvist i Natura2000-område. En besigtigelse har vist, at det kun er de sydligste spidser af ejendommene, hvor der er terræn og lavbund, der er beskyttet natur.

En del af ejendommene er i kommuneplanen udpeget som bevaringsværdigt landskab, og der bør udarbejdes visualiseringer så bygningernes indvirkning på landskabet kan vurderes. Den umiddelbare vurdering er, at byggeri og anlæg kan tilpasses området.

Beskyttelseshensyn og naturudpegninger i området er vist i bilag 8.

Arkæologi

Det er museets vurdering, at der er betydelig risiko for forekomst af væsentlige fortidsminder i området.

En juridisk bindende udtalelse i henhold til museumslovens § 25 kan derfor kun fremsendes, hvis museet får mulighed for at foretage en forundersøgelse af det berørte areal. Udgiften til forundersøgelser og evt. nødvendige arkæologiske undersøgelser påhviler grundejer.

Forvaltningen foreslår, at undersøgelserne igangsættes snarest og foretages sideløbende med udarbejdelse af et lokalplanforslag.

Principper for planlægningen

Forvaltningen foreslår, at planlægningen tager udgangspunkt i følgende:

- Området udlægges til kulturelle formål med mulighed for restaurant og lignende
- Vejadgang skal ske fra Nygårdsmark
- Byggefelter, parkering og aktivitetsfelter skal indpasses i området
- Projektets arkitektoniske udtryk skal sikres fastholdt i lokalplanen og skal sikre en tilpasning til landskabet i området
- Området fastholdes i landzone
- Det skal undersøges om det kan sikres, at der er adgang fra centeret til de eksisterende stier på Kongenshus Hede og Kalkkaminoen

Miljøvurdering

I forbindelse med planforslagets udarbejdelse vil der blive foretaget en screening for miljøvurdering. På baggrund af en screening for miljøvurdering vurderes det, om der skal udarbejdes en miljørapport. Der skal kun gennemføres en miljøvurdering, hvis planforslaget antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Der skal evt. laves en væsentlighedsvurdering og evt. en habitatkonsekvensvurdering for de områder der er kortlagt habitatnatur.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Tidsplanen afhænger af afklaring af lokalplanens afgrænsning, parkering, vejforhold, bygningens udformning, arkæologiske undersøgelser mv.

Tidsplanen afhænger desuden af, om der skal laves en væsentlighedsvurdering og potentielt en habitatkonsekvensvurdering for de områder der er kortlagt habitatnatur. Derudover skal der gives tilladelse til en vejudvidelse fra Fredningsnævnet i forhold til Kongenshus Mindepark Fredningen.

Forvaltningen forventer, med ovenstående forbehold, følgende tidsplan:

Planforslag til vedtagelse	Medio 2026
Offentlig høring	Medio/ultimo 2026
Endelig vedtagelse	Ultimo 2026

Økonomiske forhold og konsekvenser

Nygårdsmark skal udvides for at rumme trafikken, der affødes af centeret. Ansøger ønsker, at Viborg Kommune står for finansieringen af en udvidelse. Der er ikke afsat midler i budgettet til dette.

Teknisk Udvalg behandler sideløbende en sag om afklaring af vejudvidelse samt finansiering af denne.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort

Ideoplæg Hedens Hus

Høringssvar idefase- Hedens Hus

Hedens Hus projektbeskrivelse okt. 2025

Skitse inklusiv parkeringspladser

Hedens Hus - synergieffekter og status

Viborg Kommune - fremdrift nov. 2025

Beskyttelseshensyn og naturudpegninger

Punkt 6: Landzoneforespørgsel om udvidelse af vognmandsvirksomhed - Bavnehøjvej 7, 8830 Tjele

25/13949

Resume

Forvaltningen har modtaget en forespørgsel om landzonetilladelse til udvidelse af en eksisterende vognmandsvirksomhed på Bavnehøjvej 7 ved Vorning.

Forvaltningen vurderer, at den ønskede udvidelse overskrider det omfang, der kan tillades i landzone, og at hvis virksomheden ønsker at udvide yderligere, bør dette ske i et erhvervsområde i byzone.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at forvaltningen orienterer ansøger om, at der ikke vil kunne forventes landzonetilladelse til udvidelse af vognmandsvirksomheden som forespurgt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at udvalget er sindet at meddele landzonetilladelse til udvidelse af vognmandsvirksomheden som forespurgt, hvilket begrundes med beliggenheden tæt på Vorning, samt at der er en undtagelse i planloven for vognmandsvirksomheder, og at det ikke fysisk udgør en forskel, hvorvidt virksomheden har ligget der i 10 år.

Eva Pinnerup (A) og Stine Isaksen (Å) stemmer imod, idet udvidelsen overskrider det omfang, der kan tillades i landzone.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Der er ikke foretaget naboorientering, da der er tale om en forespørgsel. Hvis der indsendes en ansøgning, skal der gennemføres naboorientering.

Beskrivelse

Forvaltningen har modtaget en forespørgsel om landzonetilladelse til udvidelse af en eksisterende vognmandsvirksomhed på Bavnehøjvej 7 ved Vorning. Oversigtskort er i bilag 1.

Udvidelsen omfatter opførelse af en 1000 m² hal og udvidelse af et grusareal, der skal anvendes som manøvreareal og til opstilling af lastbiler – særligt i weekender, hvor hele vognparken vil være til stede på ejendommen. Vognmandsvirksomheden vil med den foreslåede udvidelse omfatte 17 lastbiler, foruden 5 trailere til lastbiler, gummiged, traktor, tanke, containere og lager af dæk til lastbilerne på ejendommen. Ansøgningsmaterialet er i bilag 2.

Ejendommen ligger i landzone, og det forespurgte vil kræve en landzonetilladelse. Ejendommen er en landbrugsejendom med et stuehus, landbrugsbygninger, tiloversblevne landbrugsbygninger og tre maskinhus. Maskinhusene udgør 1170 m². Den ligger i det åbne land uden for en landsby og er ikke omfattet af kommuneplanramme.

I 2017 blev der givet landzonetilladelse til vognmandsvirksomhed på ejendommen med begrundelsen, at der var tale om indretning i ejendommens forholdsvis store eksisterende bygningsmasse, og at der ikke ville være udendørs oplag.

Som udgangspunkt skal erhvervsvirksomheder, herunder vognmandsvirksomheder, placeres i erhvervsområder i byzone eller i afgrænsede landsbyer. På den måde forebygges støjulemper, planlægningen og hensynet til bl.a. investeringer i offentlig infrastruktur tilgodeses, og der tages et hensyn til eventuelle landskabelige interesser.

Planloven indeholder en undtagelse for udvidelse af vognmandsvirksomheder, der før 15. juni 2017 har ligget på det pågældende sted i en længere årrække, det vil sige i mere end 10 år. Den aktuelle virksomhed blev tilladt i august 2017 og er derfor ikke omfattet af undtagelsen.

Det fremgår af Vejledning om landzoneadministration, at det ikke er hensigten, at virksomheder skal kunne vokse ubegrænset på baggrund af landzonetilladelser. Hvis en virksomhed har en betydelig bilpark (typisk over 15-20 lastbiler m.v.), der belaster området og vejnettet med betydelig tung transport, eller hvis yderligere ekspansion på ejendommen vil medføre væsentlige ændringer i det omgivende miljø, bør virksomheden henvises til et erhvervsområde i en by.

Den forespurgte udvidelse vurderes at overskride det omfang, der kan tillades i landzone. Virksomheden har nået en størrelse, hvor den vil medføre væsentlig påvirkning på omgivelserne, herunder trafik, støj og landskab.

Forvaltningen foreslår derfor, at det meddeles ansøger, at der ikke vil kunne forventes landzonetilladelse til det forespurgte, og at virksomheden i stedet henvises til placering i et erhvervsområde i byzone, hvis man ønsker at udvide.

En afgørelse kan først træffes på baggrund af en konkret ansøgning.

Hvis der indsendes en ansøgning, skal ansøger desuden klarlægge, hvordan støj, nedsivningsforhold mv. vil kunne håndteres.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Forespørgslen vedrører en eventuelt fremtidig ansøgning, som vil skulle behandles efter planlovens § 35.

Bilag

Oversigtskort over nuværende forhold - Bavnehøjvej 7

Ansøgningsmateriale - Bavnehøjvej 7

Punkt 7: Ansøgning om byggetilladelse til opførelse af hal, Virksundvej 104, Knudby

25/30250

Resume

Der er søgt at opføre en ny hal på landbrugsejendommen Virksundvej 104 i Knudby. Bygningen ønskes opført på et areal, der er ved at blive terrænreguleret til brug for landbrugsdriften.

Naboer har påklaget terrænreguleringen til Nævnenes Hus. Klagen blev afvist, men klager har søgt sagen genoptaget. Naboerne har sendt indsigelser til partshøringen, der er foretaget som del af byggesagsbehandlingen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller, at Klima- og Miljøudvalget beslutter,

1. at der gives byggetilladelse til det ansøgte.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at der gives byggetilladelse til det ansøgte.

Stine Isaksen (Å) stemmer imod, da forvaltningen bør foretage vurdering af, om der er saglige og planmæssige forhold, der kan begrunde en lokalplan.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Ansøgningen om byggeriet har været i partshøring hos de nærmeste naboer. Der er kommet 5 indsigelser, som i høj grad fokuserer på terrænreguleringen.

Der er modtaget indsigelser mod omfanget af terrænregulering, til stabiliteten af de udførte jordvolde samt kvaliteten af den tilførte jord. Det oplyses, at den foretagne terrænregulering medfører gener for en tilstødende grund i form af jordskred og overfladevand.

Naboer påpeger, at terrænregulering og bebyggelse sker i et område, der i kommuneplanen er udlagt til rekreativt område med beskyttet landskab. Terrænreguleringen ændrer grunden og de landskabelige træk i væsentligt omfang og hindrer naboernes udsigt, medfører værditab mv. Der sættes spørgsmålstejn ved den driftsmæssige nødvendighed af bygningen, og det anbefales, at der findes alternative placeringsmuligheder.

Endeligt påpeger naboer, at den eksisterende anvendelse til landbrug medfører støjgener.

Oversigtskort er i bilag 1, tegningsmateriale er i bilag 2, og høringssvar samt ejers/rådgivers bemærkninger hertil er i bilag 3.

Beskrivelse

Igangværende terrænregulering

Der er foretaget væsentlige terrænreguleringer på grunden. Forvaltningen har i hhv. 2018 og 2022 været i dialog med ejer, der oplyste, at arealet var til brug for landbrugsdrift på den ca. 70 ha store landbrugsejendom. Opfyldninger af landbrugsarealer er som udgangspunkt ikke ændret anvendelse, der kræver landzonetilladelse, hvis opfyldningens formål er at forbedre landbrugsdriften. Med baggrund heri blev det vurderet, at der kunne udføres terrænreguleringer uden

landzonetilladelse. Udstrækningen af reguleringer på grunden er beskrevet, men der er ikke angivet en højdemæssig eller tidsmæssig grænse for påfyldningen.

I november 2024 modtog forvaltningen en henvendelse fra en nabo vedr. terrænreguleringerne. Forvaltningen henviste til bestemmelserne i planloven for arealer til landbrugsdrift og de tidligere vurderinger i 2018 og 2022.

Naboer klagede i maj 2025 over terrænreguleringen, herunder jordskred og vand fra skråninger til nabogrund. Forvaltningen påbød ejer at standse reguleringen, mens forvaltningen vurderede, om reguleringen var lovlig. Forvaltningen fandt efterfølgende, at reguleringen var i overensstemmelse med tidligere henvendelser. Naboerne påklagede herefter kommunens afgørelse til Planklagenævnet.

Planklagenævnet afviste den 16. oktober 2025 at behandle sagen, da klagefristen var overskredet. Derudover vurderede nævnet, at klagerne ikke var parter i sagen, da nærmeste klagers bolig ligger 20 m fra den udførte terrænregulering, og hverken visuelle eller konkrete og væsentlige gener for klagerne kunne begrunde partsstatus for klagerne.

Klager har bedt Planklagenævnet genoptage klagesagen, idet der henvises til, at klagen er truffet på baggrund af misvisende oplysninger. Anmodningen om genoptagelse er i bilag 4. Planklagenævnet forventer at kunne behandle sagen inden udgangen af maj 2026.

Det vurderes, på baggrund af besigtigelse i maj 2025, at der er sket opfyldning med op til 4-5 m. Der er lavet et jævnt plateau, som er afsluttet med en mindre jordvold for at hindre vand i at løbe ind på nabogrunden. Ejer har oplyst, at der vil blive holdt en afstand på ca. 4 m til nabo, og at terrænreguleringen ikke er afsluttet.

Byggetilladelse

Der er i april 2025 søgt om byggetilladelse til en ny hal til gødning, korn og maskiner. Hallen bygges sammen med eksisterende bygning og ønskes opført på det areal, der terrænreguleres til landbrugsdrift. Rundt om hallen etableres en intern vej. Bygningen ønskes placeret i samme kote som eksisterende maskinhal og udføres med en højere synlig sokkel mod nord. I forhold til nuværende terrænniveau løftes terrænet ved bygningen med op til 79 cm. Det forventede færdige terræn er oplyst af ejer i forbindelse med afklaring af afstrømning af vand og til byggesagen.

Driftsmæssigt nødvendige bygninger er undtaget for landzonetilladelse, og efter byggelovgivningen kan denne type bygninger opføres med en højde på op til 12,5 m. Bygningshøjden overstiger ikke 12,5 m hverken fra nuværende eller tidligere terræn. Bebyggelsen er dermed ikke højere, end hvad der kan forventes ved landbrugsbyggeri, der er driftsmæssigt nødvendigt.

I en helhedsvurdering af bebyggelsens placering lægges der vægt på, om bebyggelsen er sædvanlig for området. Landsbyområdet består overvejende af bebyggelse til bolig og erhverv i en mindre skala end det ansøgte, hvilket også kendetegner det tilstødende sommerhusområde. Landbrugsejendommen er dog tilsvarende større, hvilket sikrer større afstande til de omkringliggende bygninger, og udvidelsen af den eksisterende, lovlige anvendelse medfører ikke en u hensigtsmæssig tæthed i området.

I en vurdering af evt. skygge- og indblikgener lægger forvaltningen vægt på, at hallen placeres ca. 14,5 m og 24,5 m fra skel mod de nærmeste naboer mod nord og vest – med yderligere afstand til bygninger og primære opholdsarealer på nabogrundene. De konkrete skygge- og indblikgener vurderes derfor at være begrænsede. Samlet set vurderer forvaltningen, at byggeriet kan imødekommes efter byggelovgivningen.

Vurdering af høringssvar

Med baggrund i høringssvar og supplerende oplysninger påtænker forvaltningen at foretage en konkret vurdering af den udførte terrænregulering for at vurdere, om den er til ulempe for naboen i henhold til byggelovens § 13.

Det er som udgangspunkt ejers ansvar at sikre stabilitet af skråninger og sikre nabogrunde mod bl.a. jordskred og overfladevand. Det er indledningsvist vurderet, at den naturlige afstrømning af vand overordnet set er uændret for grunden.

Vurderingen og en afgørelse efter byggelovens § 13 er uafhængig af byggeansøgningen, da en evt. påkrævet regulering ikke vil påvirke bygningen eller terrænet i umiddelbar nærhed heraf.

Forvaltningen vurderer, at der ikke er tale om forurenet jord, der kræver særlige tiltag.

Kommuneplanen er ikke direkte bindende for borgerne og kan ikke håndhæves direkte i landzone. Udpegning af værdifuldt landskab kan kun indgå i sagsbehandlingen ved forhold, som kræver landzonetilladelse eller planlægning. Det er tolket, at udnyttelsen af den del af ejendommen, der ligger i rekreativt område i kommuneplanen, ikke er i modstrid med kommuneplanen, da der er tale om en driftsmæssig begrundet ændring af en landbrugsejendom og en videreførelse af en eksisterende lovlig anvendelse til landbrug.

Forvaltningen har ikke grundlag for at tilsidesætte ejers/rådgivers redegørelse for brugen af ejendommen og placeringen af bebyggelsen (den driftsmæssige nødvendighed), og med baggrund heri vurderes både terrænreguleringen og hallen at være undtaget fra krav om landzonetilladelse.

Forvaltningen har modtaget en særskilt klage vedr. støj. Der pågår dialog med ejer herom. En ny hal vil skulle overholde Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Mulighed for at meddele afslag på byggeri

Da der er redegjort for, at bygningen er nødvendig for driften og ikke kræver landzonetilladelse, og da der er en positiv helhedsvurdering efter byggeloven, er det forvaltningens vurdering, at hvis udvalget ønsker at hindre bebyggelsen, så forudsætter dette, at der nedlægges et § 14-forbud med henblik på at vedtage en lokalplan.

Det forudsætter, at lokalplanen er saglig og planmæssigt begrundet. Som udgangspunkt er det ikke hensigten, at landbrug reguleres gennem lokalplanlægning. Derfor begrænser planloven, hvad der kan optages bestemmelser om i en lokalplan for landzonearealer til jordbrugsmæssig anvendelse. Der kan fx ikke stilles krav om bebyggelsers beliggenhed på grundene, terrænregulering mv, hvorimod det kan være muligt at stille krav til bebyggelsers omfang og udformning.

Forvaltningen har ikke foretaget en konkret vurdering af, om der er saglige, planmæssige forhold, der kan begrunde en lokalplan. Ønskes dette belyst, vil det blive forelagt i en særskilt sag til politisk behandling.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Planlovens § 15, stk. 6: Uden for landsbyer kan en lokalplan for landzonearealer, der fastlægges til jordbrugsmæssig anvendelse, ikke indeholde bestemmelser efter stk. 2, nr. 3, 6, 8 eller 12.

Planlovens § 15, stk. 2, nr.

3) ejendommens størrelse og afgrænsning,

6) bebyggelsers beliggenhed på grundene, herunder om den terrænhøjde, hvori en bebyggelse skal opføres,

8) anvendelse af de enkelte bygninger, herunder at boliger kun må anvendes som ungdomsboliger til studerende omfattet af kapitel 1 a i lov om boligforhold eller lov om støttede private ungdomsboliger,

12) udformning, anvendelse og vedligeholdelse af ubebyggede arealer, herunder om terrænregulering, hegnsforhold, naturforhold, bevaring af beplantning og beplantningsforhold i øvrigt, herunder beplantningens tilladte højde, samt belysning af veje og andre færdselsarealer

Byggelovens § 13:

I bebyggede områder kan kommunalbestyrelsen påbyde ændring af en foretagen regulering af en grunds naturlige terræn ved afgravning, påfyldning eller på anden måde, hvis terrænreguleringen efter kommunalbestyrelsens skøn er til ulempe for de omliggende grunde. Dette gælder, uanset om lovens bestemmelser i øvrigt kommer til anvendelse ved det pågældende arbejde.

Bilag

Oversigtskort, Virksundvej 104, Knudby, 8831 Løgstrup

Tegninger til byggeansøgning vedr. ny hal, Virksundvej 104, Knudby, 8831 Løgstrup (2)

Høringssvar fra naboer og ejer, Virksundvej 104, Knudby, 8831 Løgstrup

Klagers anmodning om genoptagelse af klagesagen, Virksundvej 104, Knudby, 8831 Løgstrup

Punkt 8: Klage over fornyet tilslutningstilladelse til Mammen Mejeri

12/138855

Resume

Viborg kommune har ved påbud meddelt Mammen Mejerierne A/S ændrede krav i deres tilslutningstilladelse vedrørende kemisk og biologisk iltforbrug for at undgå skadelige virkninger af svovlbrintedannelse i kloaksystemet.

Klima- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om sagen skal genoptages, eller om afgørelsen skal fastholdes.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at afgørelsen fastholdes, og klagen dermed videresendes til Miljø- og Fødevareklagenævnet, da der ikke er indkommet væsentlige argumenter for at lempe på de fastsatte grænseværdier eller reducere de foreslåede prøveparametre.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at sagen udsættes med henblik på en yderligere dialog mellem Energi Viborg Vand A/S og Mammen Mejerierne A/S.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

For at sikre at sagen er fuldt oplyst, er Mammen Mejerierne A/S blevet partshørt og varslet om afgørelsen i overensstemmelse med god forvaltningsskik og sædvanlig praksis.

Hen over årene har forvaltningen flere gange været i kontakt med og afholdt møder med Mammen Mejerierne A/S og Energi Viborg Vand A/S for at finde en løsning på gentagne overskridelser af grænseværdierne for bl.a. kemisk iltforbrug.

Beskrivelse

I henhold til miljøbeskyttelsesloven kan kommunalbestyrelsen, hvis et spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt, påbyde, at der foretages den nødvendige forbedring eller fornyelse af anlægget. Tilsynsmyndigheden kan endvidere ændre vilkår fastsat i en tilladelse, hvis de tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige.

Viborg Kommune har ved påbud meddelt Mammen Mejerierne A/S ændrede krav i deres tilslutningstilladelse, da Energi Viborg Vand A/S har vurderet, at grænseværdierne for kemisk og biologisk iltforbrug (COD og BOD) bør skærpes for at undgå skadelige virkninger af svovlbrintedannelse i kloaksystemet, som er en konsekvens af for høje værdier.

Mammen Mejerierne A/S har testet et forrenseanlæg, som skulle nedbringe COD og BOD i spildevandet, men er ved seneste møde den 1. september 2025 mellem virksomheden, Energi Viborg Vand og Viborg Kommune blevet oplyst om følgende:

De testresultater, der er indsendt til Energi Viborg Vand (EVV), tyder umiddelbart på, at der er udfordringer med at opnå tilstrækkelig renseseffekt med det valgte forrensningsanlæg. EVV's udfordringer består i høj grad af problemer afledt af svovlbrintedannelse, og med de foreløbige testresultater, vil der med et forholdsvis højt indhold af letomsætteligt COD (efter den testede forrensning) formentlig fortsat være store udfordringer. Derfor kan der være behov for at kigge i andre retninger.

Problemet med svovlbrintedannelsen er nu så stort, at EVV på trods af massiv tilsætning af kemi ikke kan nedbringe svovlbrintedannelsen. Udover store udgifter til reparation af afløbssystem og kemikalier er konsekvenserne lugtgener og

mest alvorligt sundhedsfare for driftspersonale og andre, der eksponeres for svovlbrinten, der forekommer i meget høje koncentrationer.

Energi Viborg Vands rådgiver gjorde opmærksom på forskellige metoder til biologisk rensning af spildevandet, der kan være relevante at undersøge nærmere i forhold til reduktion af letomsætteligt COD i mejerispildevand, enten som selvstændig renseløsning eller i kombination med anden forrensning.

Mammen Mejerierne A/S er i påbudsvarslet den 10. oktober 2025 oplyst om, at de kan bidrage med oplysninger, der kan belyse omkostninger, fordele og ulemper af det varslede påbud.

Virksomheden har bl.a. svaret, at COD og BOD krav på hhv. 1000 mg/L og 500 mg/L er for lave. Et krav om biologisk rensning på Mammen Mejerierne A/S vurderes af virksomhedens rådgiver for at være urimeligt, ift. hvad andre lignende virksomheder i Danmark mødes med af krav – herunder virksomhedens eget mejeri i Sdr. Onsild, Mariager Fjord Kommune. Det er efter virksomhedens opfattelse uhørt strenge krav, da de vil kræve, at mejeriet etablerer et biologisk rensesanlæg.

Viborg Kommune har ikke modtaget oplysninger fra Mammen Mejerierne A/S, der kan indgå i en økonomisk proportionalitetsvurdering. Derfor blev grænseværdierne for COD og BOD samt pH-intervallet fastholdt.

I klagen nævner Mammen Mejerierne A/S, at de ville have overvejet en anden teknolog end et flotationsanlæg og skriver, at flotationsanlægget formentlig ikke vil kunne indgå i løsningen. På mødet med Energi Viborg Vand og virksomheden den 1. september 2025 gjorde Energi Viborg Vands rådgiver dog mejeriet opmærksomt på, at et biologisk rensesanlæg let kunne kobles på det etablerede forrenseanlæg, og at investeringen i forrenseanlægget derfor ikke vil være spildt.

Mammen Mejerierne A/S oplyser i klagen, at mejeriet efter forrensning kun bidrager med 12-18 % af Bjerringbro rensesanlægs COD-kapacitet, så der må være andre kilder til svovlbrinteproblemerne end mejeriet. Problemet med svovlbrinte opstår imidlertid i ledningen fra Mammen By til Bjerring, hvor Mammen Mejerierne A/S bidrager med en meget stor andel af COD og BOD, og derfor er årsag til svovlbrinteproblemerne i ledningssystemet og i Bjerring.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 9: Orientering om status på Vandforsyningsplan 2025

22/22367

Resume

Klima- og Miljøudvalget orienteres om, at Vandforsyningsplan 2025 endnu ikke er blevet sendt i offentlig høring på trods af, at dette er blevet besluttet af byrådet den 8. oktober 2025. Dette skyldes, at forvaltningen er blevet opmærksom på en nylig klagenævnsafgørelse, der efter forvaltningens vurdering medfører, at Vandforsyningsplan 2025 skal miljøvurderes.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at orientering om forsinkelse af offentlig høring af Vandforsyningsplan 2025 tages til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet har den 8. oktober 2025 godkendt, at Vandforsyningsplan 2025 sendes i offentlig høring ([link til sag nr. 4 i byrådet den 8. oktober 2025](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

En nylig klagenævnsafgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet fastslår, at Norddjurs Kommunes Vandforsyningsplan 2024-2034 er omfattet krav om miljøvurderingspligt til trods for, at det hidtil ikke har været kutyme at miljøvurdere vandforsyningsplaner. Denne klagenævnsafgørelse kan findes i bilag 1.

Miljø- og Fødevareklagenævnet lægger i sin afgørelse vægt på, at vandforsyningsplanen skal miljøvurderes, da den fastsætter retningslinjer for, hvornår vandindvindingstilladelser kan gives og derudover fastsætter, hvor vandværker må anlægge vandledninger. Da Viborg Kommunes Vandforsyningsplan 2025 ligeledes fastsætter retningslinjer for vandindvindingstilladelser samt vandforsyningsområder, der er bestemmende for, hvor vandværker må anlægge deres ledningsnet, vurderes det, at Vandforsyningsplan 2025 også vil være omfattet af krav om miljøvurderingspligt.

Forvaltningen igangsætter derfor en miljøvurdering af den kommende vandforsyningsplan.

Herefter sendes udkast til vandforsyningsplanen og den tilhørende miljøvurdering igen til politisk behandling med henblik på en samlet offentlig høring.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Vandforsyningsplan 2025 og miljøvurdering heraf forventes at blive sat i behandling i Klima- og Miljøudvalget i løbet af første halvår af 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Ophævelse og hjemvisning af afgørelse i sag om ikke miljøvurderingspligt for Vandforsyningsplan 2024-2034 i Norddjurs Kommune

Punkt 10: Endelig vedtagelse af Tillæg nr. 62 til Spildevandsplanen 2019 (Udvidelse af regnvandsbassin i Mammen)

25/12437

Resume

Klima- og Miljøudvalget skal behandle endeligt forslag til Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019.

Tillægget danner grundlag for udvidelse af det eksisterende regnvandsbassin i Mammen. Regnvandsbassinet skal udvides på grund af den stigende mængde regnvand i Mammen By samt udvidelsen af kloaklandet i Mammen muliggjort med Tillæg nr. 47 til spildevandsplanen.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019 (Udvidelse af regnvandsbassin i Mammen) godkendes som forelagt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019 (udvidelse af regnvandsbassin i Mammen) godkendes som forelagt.

Sagsfremstilling

Historik

I Tillæg nr. 47 til Spildevandsplanen 2019 er der tidligere givet tilladelse til udvidelse af regnvandsbassinet ved Mammen Byvej 27 ([link til sag nr. 7 i byrådet d. 26. april 2023](#)).

Ved detailprojektering af anlægsarbejdet for udvidelsen af bassinet ved Mammen Byvej 27 blev der konstateret en del anlægstekniske udfordringer på grund af de eksisterende terrænforhold. Derfor skal dette tillæg nr. 62 give mulighed for at udvide det eksisterende regnvandsbassin ved Søndervang 51F til en rensedam.

Inddragelse og høring

Planforslaget har været i offentlig høring fra den 29. august 2025 til den 24. oktober 2025.

Der er ikke modtaget høringssvar i høringsperioden.

Beskrivelse

Tillæg nr. 62 til Spildevandsplanen 2019 (Udvidelse af regnvandsbassin i Mammen) danner grundlag for, at det eksisterende regnvandsbassin ved Søndervang 51F, i den sydlige ende af Mammen, kan udvides. Bassinet udvides, så der er kapacitet til at håndtere den stigende mængde regnvand i forbindelse med udvidelse af det tilhørende kloaklandet.

Oversigtskort, der viser placering af regnvandsbassinet, fremgår af bilag 1.

Tillægget med tilhørende kortbilag er udarbejdet i kommunens digitale planportal og kan hentes via følgende link: [Tillæg - Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019 \(Udvidelse Regnvandsbassin Mammen\) - Viborg Kommune](#).

Tillæggets tekstdel fremgår desuden af bilag 2.

Vurdering

Forvaltningen vurderer, at udvidelsen af regnvandsbassinet er i overensstemmelse med spildevandsplanens retningslinjer og målsætninger om central håndtering af spildevand og decentral håndtering af regnvand.

Miljøvurdering

Forvaltningen har gennemført en screening af planforslaget for, om der skal udarbejdes en miljøvurdering efter love om miljøvurdering af planer og programmer. Screeningen konkluderer, at der ikke er væsentlige negative indvirkninger på miljøet forbundet med gennemførelse af planforslaget, og at der derfor ikke skal udarbejdes en miljøvurdering. Screening er vedlagt planforslaget i den digitale planportal.

Afgørelsen om ikke at gennemføre miljøvurdering er offentliggjort i forbindelse med høringen af planforslaget. Der kan klages over screeningsafgørelse til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, for så vidt angår retlige spørgsmål. Der er ikke modtaget klager over afgørelsen.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Anlægsarbejdet forventes at starte i 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Oversigtskort - Tillæg nr. 62 til Spildevandsplanen 2019

Tillægstekst - Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019

Punkt 11: Principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlæg vedtaget i Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019 (Udvidelse af regnvandsbassin i Mammen)

25/30871

Resume

Byrådet anmodes om at træffe principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019, som giver mulighed for udvidelse af regnvandsbassin i Mammen).

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendes gives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at det tilkendes gives, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere.

Sagsfremstilling

Historik

I forbindelse med vedtagelse af Tillæg nr. 47 til Spildevandsplan 2029 blev der godkendt en ekspropriationshensigt med hensyn til at udvide regnvandsbassinet ved Mammen Byvej 27 ([link til sag nr. 7 i byrådet d. 26. april 2023](#)).

Det blev ikke gennemført, da der var anlægstekniske udfordringer der stoppede arbejdet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019 (Udvidelse af regnvandsbassin i Mammen) danner det juridiske grundlag for udvidelse af eksisterende regnvandsbassin i Mammen.

I Tillæg nr. 47 til Spildevandsplanen 2019 er der skabt mulighed for at udvide kloaklandet i Mammen. Her skulle regnvandsbassinet ved Mammen Byvej 27 udvides for at imødekomme den forøgede mængde regn. Ved detailprojektering af anlægsarbejdet for udvidelsen af bassinet ved Mammen Byvej 27, blev der konstateret en del anlægstekniske udfordringer på grund af de eksisterende terrænforhold. Derfor skal Tillæg nr. 62 give mulighed for at udvide det eksisterende regnvandsbassin ved Søndervang 51F til en rensedam i stedet.

For at realisere planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Som udgangspunkt ønskes de nødvendige arealer og øvrige rettigheder over fast ejendom erhvervet gennem frivillige aftaler med de berørte grundejere. Det er i den forbindelse en forudsætning for skattefrihed for grundejeren, at aftalen kan indgås på ekspropriationslignende vilkår.

Følgende betingelser for at opnå skattefrihed skal være opfyldt på aftaletidspunktet:

- Der skal være hjemmel til at ekspropriere, hvilket er opfyldt, når spildevandsanlægget er optaget i vedtaget spildevandsplan.
- Det skal kunne forventes, at aftalens indhold vil blive gennemtvunget ved en kommunal ekspropriation, hvis en frivillig aftale ikke indgås.

Udover endelig vedtagelse af Tillæg nr. 62 til Spildevandsplan 2019 vil ovenstående være opfyldt, hvis byrådet træffer en principbeslutning om ekspropriationshensigt for anlægsprojekter vedtaget i tillægget

Anlægsprojekt og berørte arealer fremgår af vedtagne tillæg.

Foreløbige ønskede skel fremgår af bilag 1, men er ikke endeligt fastlagt.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Ekspropriationshensigt - Foreløbige arealer - Tillæg nr. 62 til Spildevandsplanen 2019

Punkt 12: Ekspropriation - etablering af regnvandsbassin i Vridsted

24/33456

Resume

Der er behov for erhvervelse af arealer og tilhørende rettigheder til etablering og drift af regnvandsbassin ved Æ-Drøwt i Vridsted. Bassinet er en del af et større renoverings- og separeringsprojekt af kloaksystemet i området. Åstedsforretningen er afholdt den 9. september 2025, hvortil berørte lodsejere var inviteret til at deltage.

Forvaltningen anbefaler, at ekspropriationen gennemføres.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalg indstiller til byrådet,

1. at kommunen eksproprierer de i dagsordenspunktet nævnte arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019,
2. at erstatningsforslag til grundejere godkendes.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalg indstiller til byrådet,

1. at kommunen eksproprierer de i dagsordenspunktet nævnte arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019,
2. at erstatningsforslag til grundejere godkendes.

Sagsfremstilling

Historik

Den 22. februar 2023 vedtog byrådet tillæg nr. 39 til Viborg Kommunes Spildevandsplan 2019 ([link til sag nr. 7 i byrådet den 22. februar 2023](#)).

Den 14. december 2022 vedtog byrådet, at Viborg Kommune agter at ekspropriere udpegede arealer og/eller rettigheder til spildevandsanlæg vedtaget i Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019, hvis der ikke kan indgås frivillig aftale med berørte grundejere ([link til sag nr. 13 i byrådet den 14. december 2022](#)).

Inddragelse og høring

Den 9. september 2025 blev der afholdt åstedsforretning i sagen. Berørte lodsejere var inviteret til at deltage. Protokol fra åstedsforretninger inkl. supplerende bemærkninger fra parterne fremgår af bilag 1.

Forvaltningen vurderer, at parternes bemærkninger ikke er til hinder for, at ekspropriationen gennemføres. Energi Viborg Vands konkrete bidrag til indkomne forslag og ønsker fremgår af bilag 2.

Beskrivelse

Tillæg nr. 39 til Spildevandsplan 2019 danner grundlag for fornyelse af kloakken ved Æ-Drøwt i Vridsted. Kloakfornyelsen sker ved separatkloakering, fordi den eksisterende kloak trænger til at blive renoveret, og der er brug for større ledningskapacitet til regnvandet.

Separatkloakeringen vil ske, ved at der etableres separate ledninger til spildevand og regnvand, og der etableres et nyt regnvandsbassin med udledning til Karup Å. Projektbeskrivelse fremgår af bilag 3. Oversigtskort fremgår af bilag 4.

For at realisere planlagte spildevandsanlæg er det en forudsætning, at arealer og/eller rettigheder til de anlæg, der er beskrevet i tillægget, kan erhverves.

Energi Viborg Vand A/S har ikke kunnet opnå en frivillig aftale om erstatning med ejerne af de berørte private arealer. Selskabet har derfor anmodet om, at Viborg Byråd træffer ekspropriationsbeslutning i sagen med henblik på at overtage de nødvendige arealer og/eller rettigheder.

Følgende private matrikler er omfattet af selskabets anmodning:

Løbenr. 1

Matr.nr. 4a Vridsted By, Vridsted. Ejer: Ninna Odgaard Andersen
Omhandler arealafståelse til etablering og drift af regnvandsbassin samt vejadgang hertil. I alt 2.143 m². Samt midlertidig arealafståelse og ulemper i øvrigt.

Løbenr. 3

Matr.nr. 2a Vridsted By, Vridsted. Ejer: Peder Søgaard
Omhandler vej-ret af eksisterende private fælles veje.

Ekspropriationsplan over berørte matrikler fremgår af bilag 5. Arealfortegnelse fremgår af bilag 6.

Alternativer

Der ses ikke at være alternative løsningsforslag inden for rammerne af spildevandsplanen.

Tidsperspektiv

Projektet forventes at blive realiseret i 1. halvår 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Der ønskes eksproprieret i alt 2.143 m² til regnvandsbassin og adgangsvej. Dertil kommer økonomisk kompensation til midlertidig arealafståelse, vej-ret og ulemper i øvrigt.

Forslag til erstatningstilbud fremgår af bilag 7 og 8. Erstatningstilbuddene svarer til de erstatninger, der er blevet tilbudt i forbindelse med Energi Viborg Vands forsøg på frivillige aftaler. Hvis kommunens tilbud om erstatning afvises, må det forventes, at den endelige erstatning skal afklares ved taksation.

Juridiske og planmæssige forhold

Ekspropriation sker med hjemmel i lov om miljøbeskyttelse § 58 samt efter procesreglerne i lov om offentlige veje i kapitel 10, §§ 99 – 122.

Bilag

Protokol åstedesforretning Vridsted inkl. indsigelser

EVVs konkrete bidrag til indkomne forslag og ønsker

Projektbeskrivelse

Oversigtskort

Ekspropriationsplan

Arealfortegnelse

Erstatningstilbud lb.nr. 1

Erstatningstilbud lb.nr. 3

Punkt 13: Aftalerne om et Grønt Danmark - Principvedtagelse af omlægningsplan for Limfjorden

24/38978

Resume

Jf. rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL af 13. december 2024 skal kommunalbestyrelserne senest i december 2025 principvedtage omlægningsplanerne i regi af aftalerne om et Grønt Danmark (Grøn Trepert).

I praksis betyder det, at kommunalbestyrelserne skal principvedtage de projekter i omlægningsplanerne, der i IT-plattformen MARS er registreret inden for egen kommunegrænse.

Denne sag gælder omlægningsplanen for Limfjorden. Kommunalbestyrelsen skal med principvedtagelsen alene tilslutte sig, at Viborg Kommune og Lokal Trepert Limfjorden arbejder videre med projekterne i den dynamiske omlægningsplan, der foreligger på nuværende tidspunkt.

Principvedtagelsen er derfor ikke bindende for de enkelte projekter, men er en tilkendegivelse fra kommunen om, at der arbejdes videre med omlægningsindsatsen ud fra de principper, som den lokale trepart har udarbejdet. De enkelte projekter vil skulle opnå nødvendig godkendelse og myndighedsbehandling, når de bliver konkrete.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at omlægningsplanen for Viborg Kommunes andel af Lokal Trepert Limfjorden principvedtages.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at omlægningsplanen for Viborg Kommunes andel af Lokal Trepert Limfjorden principvedtages.

Stine Isaksen (Å) undlader at stemme, fordi omlægningsplanen ikke opfylder kravet om, at den skal sikre en realiserbar vej til målopfyldelse, og fordi Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø selv vurderer, at planens samlede kvælstofeffekt er overestimeret.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet udpegede i januar 2025 repræsentanter fra Viborg Kommune til Lokal Trepert Limfjorden ([link til sag nr. 15 i byrådet 29. januar 2025](#)).

Klima- og Miljøudvalget godkendte i april 2025 principper for arbejdet i Lokal Trepert Limfjorden ([link til sag nr. 3 i Klima- og Miljøudvalget 29. april 2025](#)).

Inddragelse og høring

Viborg Kommune havde den 3. september 2025 lodsejermøde om arealomlægningerne i den grønne trepart i vandoplandet til Limfjorden. Det var til mødet muligt at blive informeret om fremdriften i arbejdet med omlægningsplanen og stille spørgsmål. Der var god tilslutning med ca. 250 fremmødte og positiv interesse for sagen.

Viborg Kommune har samtidig med denne sags offentliggørelse udsendt information til alle lodsejere med arealer, der indgår i potentielle projekter og igangværende projekter i omlægningsplanen. Med informationsbrevet er lodsejerne desuden inviteret til at kontakte kommunen direkte med spørgsmål om de potentielle projekter. Informationen til lodsejere er i bilag 1.

Der kan i omlægningsplanen forekomme projekter, hvor lodsejere har afvist deltagelse i projekterne. Det skal i del forbindelse bemærkes, at omlægningsplanen viser det overordnede potentiale for arealomlægningen i Viborg Kommune,

herunder projektpotentialer der ikke nødvendigvis kan realiseres på nuværende tidspunkt. Hvis en lodsejer har afvist at deltage i et projekt, respekteres dette af Viborg Kommune.

Beskrivelse

Med Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark har kommunerne ansvaret for den lokale organisering af 23 lokale treparter, der skal koordinere den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Den lokale trepart

Viborg Kommune er medlem af Lokal Trepert Limfjorden, hvor Vesthimmerland Kommune og Skive Kommune sammen har formandskabet, og hvor Aalborg Kommune står for sekretariatsbetjeningen. I den lokale trepart er Landboforeningen Agillix, Landboforeningen Fjordland, Danmarks Naturfredningsforening, Naturstyrelsen og de 18 kommuner i vandoplandet til Limfjorden repræsenteret.

Hver lokal trepart skal planlægge, koordinere og gennemføre en omlægningsplan indenfor den enkelte treparts geografiske område. De lokale treparter er samarbejdsorganer, som skal drøfte, koordinere og tænke i helheder på tværs, og er altså ikke myndigheder. De lokale treparter er forpligtede til løbende at opdatere omlægningsplanen, så den altid anviser en realiserbar vej til indfrielse af målene, jf. bilag 2.

Lokal Trepert Limfjorden, som Viborg Kommune indgår i, har udarbejdet et principdokument, der er anvendt som grundlag for udarbejdelsen af omlægningsplanerne. Viborg Kommunes to politiske repræsentanter og administration har gennem hele forløbet deltaget aktivt i arbejdet med udarbejdelsen af planen.

Omlægningsplanen

Omlægningsplanerne skal første gang inden udgangen af 2025, og til enhver tid herefter, vise vejen til målopfyldelse for kvælstof og lavbundsindsatsen. Omlægningsplanen skal i ethvert delopland og hovedopland være fuldt dækkende for målopfyldelse på kvælstof. Kommunen skal i omlægningsplanerne desuden arbejde for, så vidt muligt, at identificere arealer, som har potentiale for at bidrage til beskyttet natur, og hvor muligt også til strengt beskyttet natur.

Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjord, vådområder, minivådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder som bidrag til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Omlægningsplanen er udarbejdet i IT-plattformen MARS og består af projekter, som kan være på forskellige stadier – fra skitser til projekter, der har opnået tilsagn om tilskud til gennemførelse. MARS indeholder det samlede overblik over projekternes kvælstofeffekt, arealet af udtagne lavbundsjord og skovrejsning, samt omlægningsplanernes bidrag til mere natur.

Omlægningsprojekter, som har fået forundersøgelsestilsagn, etableringstilsagn eller er anlagt, har i forskellig grad gennemgået den nødvendige lodsejerinddragelse og myndighedsbehandling, der gør, at projekternes placering er offentligt kendt. Anderledes forholder det sig med skitseprojekterne, som har undergået en lav grad af lodsejer-, borger- og interessentinvolvering. De er heller ikke myndighedsbehandlet iht. gældende lovgivning. Dette sker først senere, efterhånden som projekterne konkretiseres og realiseres.

Omlægningsplanen for Lokal Trepert Limfjorden er 29. oktober 2025 verificeret af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Planen viser hvilke 96 projekter i Viborg Kommune, der bidrager til en fuldt dækkende omlægningsplan. Se den samlede projektoversigt over igangværende projekter og potentielle arealer til kommende projekter i Viborg Kommune i bilag 3. Projektoversigten er vedlagt kort over arealernes placering i kommunen, jf. bilag 4.

Kvælstofindsatser i omlægningsplanen, herunder i Viborg Kommune

Der er et samlet kvælstofindsatsbehov på 2.804 tons N/år for vandoplandet til Limfjorden. Lokal Trepert Limfjorden foreslår med omlægningsplanen potentielle projekter, som er beregnet til en samlet kvælstofeffekt på 4.067 tons N/år.

Potentielle projekter, hvori indgår arealer i Viborg Kommune, der bidrager til kvælstofreduktion i omlægningsplanen, fremgår af skema i bilag 3. Viborg Kommune og andre projektejere har identificeret 69 skitseprojekter med en samlet kvælstofreduktion på 416,9 tons N/år til videre sagsbehandling. I Viborg Kommune er der samtidigt indgået tilsagn til forundersøgelse af 13 projekter og tilsagn til etablering af 14 projekter, med en samlet kvælstofreduktion på 170,0 tons N/år, som tæller med i omlægningsplanen, jf. samme skema i bilag 3. Der er primært tale om arealer søgt af private

lodsejere. 5 af de 27 projekter med tilsagn indgår ikke med projekternes kvælstofreduktion i omlægningsplanen, da projekternes reduktioner indgår i baseline før udarbejdelse af planen.

Potentielle projekter og igangværende projekter, hvori indgår arealer i Viborg Kommune, bidrager dermed til omlægningsplanens kvælstofindsats med samlet set 586,9 tons N/år ud af i alt 4.067 tons N/år.

Lavbundsindsatser i omlægningsplanen, herunder i Viborg Kommune

Der er ikke lokale mål, men et samlet nationalt mål om at udtage 140.000 ha kulstofrige lavbundslande inkl. randarealer på landsplan frem mod 2030. Der er ifølge Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø et samlet potentiale i den lokale trepart på 55.577 ha. Lokal Trepart Limfjorden har med udgangspunkt i det potentielle lavbundareal foreslået, at der samlet på tværs af kommunerne medtages 82.199 ha. i omlægningsplanen.

Potentielle projekter, hvori indgår arealer i Viborg Kommune, der bidrager til lavbundsindsatsen i omlægningsplanen, fremgår af skema i bilag 3. Viborg Kommune og andre projekterejere har identificeret 69 skitseprojekter med en samlet lavbundsindsats på 8.172 hektar til videre sagsbehandling. I Viborg Kommune er der samtidig indgået tilsagn til forundersøgelse af 13 projekter og tilsagn til etablering af 8 projekter, med en samlet lavbundsindsats på 4.426 hektar jf. samme skema i bilag 3.

Potentielle projekter og igangværende projekter, hvori indgår arealer i Viborg Kommune, bidrager dermed til omlægningsplanens lavbundsindsats med samlet set 12.598 hektar ud af i alt 82.199 hektar.

Andre potentielle projektarealer i Viborg Kommune i omlægningsplanen

Udover projektarealer til kvælstofs- og lavbundsindsatser er der i Viborg Kommune i omlægningsplanen identificeret øvrige potentielle projektarealer. Baggrunden for disse udpegninger er primært et meget højt kvælstofindsatsbehov for deloplandet Hjarbæk Fjord, som langt størstedelen af arealerne i Viborg Kommune i hovedoplandet Limfjorden afvander til. Dette kvælstofindsatsbehov nødvendiggør, at Viborg Kommune for at kunne levere en fuldt dækkende omlægningsplan udpeger potentielle projektarealer på højjord udover på lavbund.

Udpegningerne på højjord er opdelt i fire kategorier:

- Skovrejsning
- Motorvej
- Restindsats – grundvands- og drikkevandsbeskyttelse
- Restindsats – retention og synergier

I brevet til lodsejerne, se bilag 1, er den nærmere baggrund for udpegningerne i de fire kategorier uddybet.

Det er væsentligt at gøre opmærksom på, når de gælder de ovennævnte andre potentielle projektarealer, at projekter, der ikke overlapper med gældende tilskudsordninger, ikke for nuværende kan tilskudsfinansieres og derfor skal realiseres via finansiering fra fremtidige tilskudsordninger, fonde mm. Viborg Kommune afventer, hvad angår disse arealer, desuden politiske aftaler på landsplan omkring fremtidens kvælstofregulering.

Naturpotentialer i Viborg Kommune i omlægningsplanen

Omlægningsplanens projekter i Viborg Kommune bidrager til potentialer for beskyttet og strengt beskyttet natur og store sammenhængende naturområder, hvilket også er en obligatorisk opgave i regi af aftalerne om et Grønt Danmark. De igangværende projekter og arealerne i de potentielle projekter har et overlap på 56% med DCE's forslag til 30% beskyttet natur i Danmark. Også her gælder, at projekter, der ikke overlapper med gældende tilskudsordninger, ikke for nuværende kan tilskudsfinansieres og derfor skal realiseres via finansiering fra fremtidige tilskudsordninger, fonde mm.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Når omlægningsplanen er principvedtaget af alle kommunalbestyrelser i den lokale trepart, publicerer Aalborg Kommune som sekretariatskommune omlægningsplanen i MARS, så omlægningsplanen bliver offentligt tilgængelig.

Kommunerne skal i samarbejde med de lokale treparter efter principvedtagelsen i 2025 og frem mod 2030 sikre en løbende opdatering af omlægningsplanen.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Den lokale organisering af omlægningsindsatsen er aftalebaseret og udmøntes ikke i love og bekendtgørelser.

Relevante aftaler er:

- Aftale om et Grønt Danmark af 24. juni 2024. Aftale mellem regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening
- Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 18. november 2024. Aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre
- Rammeaftale mellem Ministeriet for Grøn Trepert og KL om kommunernes opgaver i omlægningsindsatsen i medfør af Aftale om et Grønt Danmark og Aftale om Implementering af et Grønt Danmark af 13. december 2024

Desuden henvises til udkast til genbesøg af vandområdeplanerne 2021-2027. Planudkastet fastlægger det indsatsbehov for kvælstof, som omlægningsplanerne skal levere på.

Der forventes at være behov for tværgående indsatser i relation til øvrig kommunal planlægning i forbindelse med implementeringen af omlægningsplanen. Det sker bl.a. i forbindelse med det igangværende arbejde med et kommuneplantillæg for det åbne land. Det sker tillige i forbindelse med, at Viborg Kommune i samarbejde med lodsejerne udvikler projekterne i omlægningsplanen frem mod realisering, herunder med nødvendig myndighedsbehandling og tilpasning af kommuneplanen.

Bilag

Lodsejerbrev - Omlægningsplan Limfjorden - November 2025

Procesplan for principvedtagelse af omlægningsplaner i 2025

Oversigt over alle potentielle projektarealer i Viborg Kommune - Limfjorden

Kort over potentielle projektarealer i omlægningsplanen for Limfjorden

Punkt 14: Badebro i Birkesø

25/28161

Resume

Forvaltningen er i 2025 blevet kontaktet af en lokal arbejdsgruppe ved Birkesø med et ønske om at få udskiftet den eksisterende faste badebro med en flydebro. Baggrunden for ønsket er blandt andet oversvømmelser og sikkerhedsmæssige hensyn.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at der tages stilling til, om der skal afsættes 364.000 kr. på driften i 2026 til udskiftning af den faste badebro ved Birkesø til en flydebro.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at der afsættes 364.000 kr. på driften i 2026 til udskiftning af den faste badebro ved Birkesø til en flydebro.

Sagsfremstilling

Historik

I 2019 blev den daværende flydebro ved Birkesø udskiftet med fast badebro, da den gamle bro var nedslidt. På daværende tidspunkt blev det vurderet, at en fast bro var tilstrækkelig, da vandstanden i søen ikke blev vurderet til at have væsentlige udsving. Allerede det første år efter etableringen blev broen dog oversvømmet.

Inddragelse og høring

Forvaltningen er i dialog med arbejdsgruppen om løsningsmuligheder for broen. Arbejdsgruppen har tilkendegivet, at den ønsker den eksisterende bro udskiftet med en flydebro.

Beskrivelse

Den nuværende faste bro oversvømmes jævnligt som følge af varierende vandstand i søen. En flydebro vil kunne tilpasse sig vandstanden og dermed mindske risikoen for oversvømmelse.

Derudover er der et ønske om at forbedre sikkerheden, da der er bekymring for, at svømmere bevæger sig under broen uden at være opmærksomme på den markante dybdeforskel mellem inder- og ydersiden af broen.

Alternativer

Den eksisterende bro udskiftes ikke.

Tidsperspektiv

Opgaven foreslås gennemført i løbet af 2026.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Udgiften til etablering af den faste bro i 2019, inkl. fjernelse af den gamle bro, var 156.126 kr.

Etablering af en ny flydebro er estimeret til 323.200 kr.

Nedtagning af den eksisterende faste bro vurderes at koste yderligere 40.000 kr.

Det foreslås, at udgiften finansieres af driftsramme Natur og Vand i 2026.

Juridiske og planmæssige forhold

Den nye flydebro vil have samme mål og dimensioner som den eksisterende bro, der blev opsat i 2019. Det vurderes derfor, at projektet ikke kræver dispensation.

Punkt 15: Orientering om Gudenåkomiteens overdragelse af arbejdet med Gudenåplanen

22/1404

Resume

Gudenåkomiteen har afsluttet funktionsperioden 2022-2025 og fremlægger i den forbindelse et overleveringsdokument for komiteens medlemskommuner vedrørende Gudenåplanen.

Dokumentet samler erfaringer, status og anbefalinger til det videre arbejde med planen i den kommende komite og de nye byråd.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller til Klima- og Miljøudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget tog orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet besluttede i maj 2024 at indgå i samarbejdet om Gudenåplanen ([link til sag nr. 4 i byrådet den 22. maj 2024](#)).

Byrådet besluttede i november 2025, at Gudenåplanen indgår i omlægningsplanen for Randers Fjord i regi af aftalerne om et Grønt Danmark ([link til sag nr. 5 i byrådet den 12. november 2025](#)).

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Gudenåkomiteen har, med afsæt i arbejdet med helhedsplanen for Gudenåen, kigget ind i problematikkerne om oversvømmelser i Gudenåsystemet.

Som en del af arbejdet med Gudenåplanen har Gudenåkomiteen blandt andet:

- samlet viden og skabt fælles forståelse for problematikkerne blandt komiteens medlemmer
- udviklet en strategisk retning for håndtering af udfordringerne
- inddraget input fra en faglig følgegruppe i arbejdet
- søgt inspiration fra både nationale og internationale erfaringer

Ifølge klimafremskrivninger ser vi ind i større og kraftige nedbørsmængder. Det kalder på et strategisk og tværkommunalt samarbejde, hvor der tænkes i helheder, når udfordringer med vandhåndtering skal løses.

Gudenåkomiteen anerkender behovet for et paradigmeskifte i forvaltningen af Gudenåsystemet, hvor natur, klima, biodiversitet og friluftsliv ses i en sammenhæng. Med udgangspunkt i en landskabstransformation i Gudenåplanens geografi kan der bidrages til at løse flere nationale og internationale dagsordener. Komiteen anbefaler medlemskommunerne, at Gudenåplanen skal fungere som ramme for den fremtidige dialog og for konkrete handlinger i hele ådalen og Randers Fjord. Gudenåplanen er et værktøj, der kan omsætte politik til virkelighed.

I Gudenåplanen arbejdes der på tværs af fire strategiske indsatsområder:

- Natur og biodiversitet

- Klima
- Friluftsliv
- Vandmiljø

I overleveringen ses en grafisk præsentation af indsatsområdernes overlap, hvor potentialet for en række synergier i arbejdet mellem de strategiske indsatsområder fremgår. I arbejdet har Gudenåkomiteen fastlagt mål og delmål inden for hvert strategisk indsatsområde. Det arbejde kalder på yderligere udfoldelse i den kommende komites funktionsperiode.

Gudenåplanen skal være en retningsgivende og strategisk plan for Gudenådalen og Randers Fjord, og det kommer til at tage tid at nå i mål. Det bliver med andre ord en generationsplan. Med forskellige tiltag i ådalen, vandløb, søer og fjorden vil landskabet skifte karakter flere steder. Som en del af overleveringen har komiteen udarbejdet visualiseringer af, hvordan landskabet i Gudenådalen og Randers Fjord kan komme til at udvikle sig. Visualiseringerne skal fungere som dialogværktøj og inspiration – ikke som facit.

Efter igangsættelse af arbejdet med Gudenåplanen gik implementeringen af aftalerne om et Grønt Danmark for alvor i gang. Det har haft betydning for arbejdet med Gudenåplanen. Arbejdet med omlægningsplanerne i kommunerne har fyldt meget, men samtidig har det også åbnet nogle døre. Med opbakning fra parterne i treparten er Gudenåplanens geografi således indtegnet i MARS med det sigte at signalere et ønske om, at der arbejdes med en landskabstransformation i geografien.

Gudenåplanen lever i en symbiose mellem komiteen og de enkelte medlemskommuners projekter og indsatser. De understøtter hinanden, og med Gudenåplanen forpligtiger de otte medlemskommuner hinanden til at arbejde for at nå planens mål. Planens succes afhænger af fortsat politisk opbakning, økonomisk prioritering og et stærkt samarbejde mellem medlemskommunerne. Kommunerne varetager de enkelte delprojekter i egen geografi, enten alene eller i samarbejde med andre.

Gudenåkomiteen afslutter sin funktionsperiode med at levere et solidt grundlag for det videre arbejde med Gudenåplanen og anbefaler medlemskommunerne, at overleveringsdokumentet indgår som strategisk grundlag for det videre arbejde med Gudenåplanen. Det udarbejdede overleveringsmateriale til byrådene og den kommende komite fremgår af bilag 1. Medlemmerne af Gudenåplanens følgegruppe fremgår af bilag 2.

Gudenåkomiteens sekretariat og forvaltningerne i de enkelte medlemskommuner arbejder videre på grundlaget for udfoldelsen af planen frem mod udpegningen af en ny komite.

Der er etableret en hjemmeside til formidling af projektet (gudenåplanen.dk). Aktørperspektiver omtales i overdragelsesdokumentet, og borgerinddragelse anbefales gennemført i den kommende funktionsperiode.

Gudenåkomiteen takker de otte byråd for opbakningen til at igangsætte arbejdet.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Der er afsat midler til Gudenåkomiteens sekretariat fra de otte medlemskommuner, samlet set 1,0 mio. kr. pr. år i 2025 og 2026, til udarbejdelse af planen, diverse undersøgelser mv.

Midler til planens færdiggørelse, implementering og videreudvikling anbefales at indgå i budgetforhandlingerne i 2027 og frem.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Bilag

Overdragelsesdokument om Gudenåplanen 2025

Følgegruppen for Gudenåplanen

Punkt 16: Klage over dispensation til delvis oprensning af beskyttet sø - 1p og 1ø Nr. Borup, Låstrup

25/30465

Resume

Lodsejer har klaget over dispensation til delvis oprensning af beskyttet sø. Forvaltningen vurderer, at klagen ikke bidrager med afgørende nye oplysninger.

Klima- og Miljøudvalget skal tage stilling til, om sagen skal genoptages eller afgørelsen fastholdes.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at klagen videresendes til Miljø-, og Fødevareklagen ivnet med bemærkning om, at Viborg Kommune ikke finder grundlag for at genoptage sagsbehandlingen, da klagen ikke har bidraget med afgørende nyt.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget besluttede,

1. at klagen videresendes til Miljø-, og Fødevareklagen ivnet med bemærkning om, at Viborg Kommune ikke finder grundlag for at genoptage sagsbehandlingen, da klagen ikke har bidraget med afgørende nyt.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Der er blevet afholdt fælles besigtigelse med lodsejer (bilag 1) for at oplyse sagen inden afgørelsen (bilag 2).

Beskrivelse

Søen er en tidligere mølle, (bilag 3) og har været registreret som beskyttet siden 1988.

Lodsejer klager over kun at have fået dispensation til en delvis oprensning af den beskyttede sø, mens ca. halvdelen skal friholdes for graveaktivitet.

Lovgrundlag

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 3 er det forbudt at ændre tilstanden af naturområder over 2500 m² eller søer på minimum 100 m². Den hidtidige drift på beskyttede arealer må fortsætte. Formålet er at bevare de beskyttede naturtyper som levesteder for vilde dyr og planter.

Der findes vejledende registreringer af beskyttet natur, men det er altid et areals konkrete tilstand og dyrkningshistorik, der er afgørende for beskyttelsen uanset registrering eller ej. I tvivlstilfælde har lodsejer krav på, at kommunen indenfor 4 uger meddeler om en konkret aktivitet kan gennemføres umiddelbart, eller om det kræver yderligere undersøgelse/vurdering.

Hvis et areal er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, giver samme lovs § 65 kommunen mulighed for i særlige tilfælde at dispensere fra forbuddet mod ændringer, og har man ændret naturen uden dispensation, kan man søge lovliggørende dispensation. Spørgsmålet om lovliggørende dispensation fra § 3 skal behandles, som om indgrebet endnu ikke var sket ud fra det grundprincip, at det hverken må være svære eller lettere at få lovliggørende dispensation end at få dispensation på forhånd.

Hvis der er grundlag for at meddele dispensation, kan kommunen stille vilkår om f.eks. etablering af et erstatningsareal, der kan udvikle sig til natur med tiden. Praksis er meget streng på området ud fra både biologisk-faglige argumenter og risiko for præcedens, men kan i særlige tilfælde udnyttes ved f.eks. anlæg af samfundsmæssig betydning.

Naturtypebekendtgørelsens § 5 forpligter kommunen til at medtage forhold for udpegning af habitatnatur i vurderingen af, om der kan dispenseres fra naturbeskyttelsesloven, og at sikre, at udpegningsgrundlaget bevares.

Sagens status

Lodsejers oplysninger (bilag 4) samt studier af luftfotos er sammenholdt med forvaltningens besigtigelse af planteliv og strukturelle forhold (skyggepåvirkning og omkringliggende arealer), og konklusionen er, at søen er beskyttet og i god tilstand.

Luftfotos viser stabil vandstand og låbende vækst af vegetation i vandfladen, som er en blanding af kransalger og trådalger. Der står tuer af topstar i den vestlige del af søen, sammen med andre positive arter for naturtypen.

Søen er kortlagt som kransalgesø, i god tilstand i 2010 og er udpegningsgrundlaget for habitatnaturområde nr. 30.

Ved en fælles besigtigelse af søen den 21. august 2025 fortalte lodsejer om ønsket om at oprens søen samt at få generel information om naturværdi. Det blev aftalt på besigtigelsen, at forvaltningen ville gennemgå luftfotos og andre forhold af betydning for en evt. oprensning. Princippet i naturbeskyttelseslovens § 3 blev forklaret, herunder også at søen ligger i et habitatnaturområde, som stiller andre krav til bevarelse af naturtilstand. Det blev understreget, at der ikke træffes afgørelser i felten, men at lodsejer ville modtage afgørelsen efter endt sagsbehandling. Derudover orienterede forvaltningen lodsejer om, at der er en anden matrikelejer på en del af søen, og at denne fik mulighed for at komme med bemærkninger.

På den baggrund er det vurderet, at en oprensning skal begrænses til ikke at omfatte den del af søen, som er i bedst tilstand (den vestlige del). Dispensationen til delvis oprensning er givet med begrundelse i at fjerne vækst af trådalger i vandfladen og samtidig give mulighed for spredning af tilbageværende positive arter.

Forvaltningens bemærkninger
Der er givet dispensation til oprensning af halvdelen af søen, da det vurderes, at dette vil medvirke til at opretholde søens gode naturtilstand på sigt. Dette er i overensstemmelse med kommunens forpligtelse til generelt at forbedre og bevare EU-habitatnaturtyper, som f.eks. denne kransalgesø.

Forvaltningen vurderer, at klagen ikke giver anledning til fornyet behandling, da en fuldstændig oprensning vil være til skade for beskyttelsen af søen.

Alternativer

Intet.

Å

Tidsperspektiv

Intet.

Å

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Å

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Å

Bilag

Besigtigelsesnotat, sø ved matr. 1p, nr. Borup By, Låstrup

Dispensation til delvis oprensning af sø, matr. 1p og 1ø, Nr. Borup By, Låstrup

Oversigtskort matr.nr. 1p og 1ø Nr. Borup, Låstrup

Ansøgning. Mulighed for naturforbedring, eventuel oprensning af din sø ved Boruphedevej 17, Skals.

Punkt 17: Aflæggelse af anlægsregnskaber over 2 mio. kr. - Klima- og Miljøudvalget

25/7537

Resume

Afslutning af anlægsprojekter på Klima- og Miljøudvalgets område, hvor udgifter/indtægter på de enkelte bevillinger beløber sig til 2 mio. kr. eller mere.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår, at Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at de i sagen anførte anlægsregnskaber godkendes.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget indstiller til byrådet,

1. at de i sagen anførte anlægsregnskaber godkendes.

Sagsfremstilling

Historik

Intet.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

I henhold til Viborg Kommunes principper for økonomistyring påhviler det de udvalg, der administrerer anlægsbevillinger, at udarbejde anlægsregnskaber med tilhørende bemærkninger.

For de anlægsbevillinger, hvor bruttoudgifterne beløber sig til 2 mio. kr. eller mere, skal anlægsregnskaberne godkendes særskilt af byrådet. Hvis udgifterne beløber sig til under 2 mio. kr., kan regnskabet optages i regnskabet og godkendes sammen med dette.

Der foreligger nu følgende regnskabsafslutninger på anlæg under Klima- og Miljøudvalgets område: (Beløb i 1.000 kr.)

Afdeling	Anlægsprojekt	Bevilling (1.000 kr.)	Forbrug (1.000 kr.)	Afvigelse (+=merforbrug)
A80240011	Revas – Plads til nye fraktioner	4.336	2.046	-2.290
A80500011	Revas – Renovering af perkolatsystem	8.809	7.170	-1.639
A80570011	Revas – Klargøring af eksisterende beholder til ny affaldsløsning	16.466	5.072	-11.394
A80580011	Revas – Etablering af nye undergrundscontainere	18.166	17.964	-202
A80600011	Revas - Nye affaldsbeholdere	25.591	25.414	-177

I alt 73.368 57.666 -15.702

Forklaringer til større afvigelse

A80240011 Revas - Plads til nye fraktioner:

Projektet er afsluttet med et mindreforbrug. Dette skyldes, at projektet tilpasset og gennemført alene i henhold til Miljøstyrelsens krav og affaldscentrets aktuelle behov.

A80500011 Revas – Renovering af perkolatsystem:

Projektet er afsluttet med et mindreforbrug, da der ikke er opstået ekstraordinære uforudsete udgifter.

A80570011 Revas – Klargøring af eksisterende beholder til ny affaldsløsning:

Under udbudsprocessen udviklede man en anden og mere effektiv procesbeskrivelse for klargøringen af de eksisterende beholdere, hvilket resulterede i en samlet billigere løsning.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

Intet.

Punkt 18: Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2025

24/31291

Resume

I henhold til de af byrådet vedtagne retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd - herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste – skal byrådet og udvalgene godkende aktiviteter, inden disse kan danne grundlag for udbetalinger. En opdateret mødeliste bliver derfor forelagt udvalget på alle møder.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø foreslår,

1. at Klima- og Miljøudvalget tager stilling til mødeliste 2025.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget godkendte mødelisten.

Sagsfremstilling

Historik

Byrådet vedtog på sit møde den 17. december 2014 ([link til sag nr. 6 i byrådet den 17. december 2014](#)) et samlet sæt retningslinjer for de grundlæggende vederlag og andre godtgørelser til medlemmer af Viborg Byråd, herunder reglerne for tabt arbejdsfortjeneste.

Inddragelse og høring

Intet.

Beskrivelse

Mødelisten (bilag 1) fungerer som en kombination af et overblik over medlemmernes mødeaktiviteter og et styringsværktøj i forhold til protokollerede beslutninger omkring konkrete aktiviteter i forhold til tabt arbejdsfortjeneste (litra f).

Hvis Klima- og Miljøudvalget godkender den reviderede mødeliste, godkendes dermed også eventuelle aktiviteter i forhold til udbetaling af tabt arbejdsfortjeneste efter litra f.

Alternativer

Intet.

Tidsperspektiv

Intet.

Økonomiske forhold og konsekvenser

Intet.

Juridiske og planmæssige forhold

For konkrete aktiviteter, der hører hjemme under Styrelseslovens § 16, stk. 1, litra f (Andre hverv efter anmodning fra byrådet eller dets udvalg) forudsætter retningslinjerne, at der tilvejebringes en protokolleret beslutning fra enten byråd eller udvalg som betingelse for, at der lovligt kan udbetales erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Bilag

Mødeliste for Klima- og Miljøudvalget 2025

Punkt 19: Meddelelser og gensidig orientering, herunder orientering ved formanden dels om afholdte møder m.m. siden sidste udvalgs møde, dels om planlagte møder

24/31286

Resume

Intet.

Indstilling

Direktøren for Teknik & Miljø indstiller,

1. at udvalget tager orienteringen og meddelelserne til efterretning.

Beslutning i Klima- og Miljøudvalget (2022-2025) den 25-11-2025

Klima- og Miljøudvalget tog meddelelserne og orienteringerne til efterretning.

Sagsfremstilling

Orientering fra formanden, Eva Pinnerup (A)

- Orientering om henvendelse vedrørende udstyr til oprensning af vandløb og kystnære områder
- Orientering om henvendelser fra konkrete VE-projekter i forhold til planlægningen fremadrettet.
- Orientering om henvendelser fra Karup Vandværk modtaget af Kurt Mosgaard og Eva Pinnerup vedrørende opfølgning på tilladelser til havevanding

Orientering fra udvalget
Steffen Drejer (C)

- Spørgsmål til status på arbejdet med Tange Sø

Kurt Mosgaard (V)

- Orientering om henvendelser fra Karup Vandværk jf. samme henvendelse til Eva Pinnerup (A)
- Opfølgning på tidligere drøftelser vedrørende afsætning af tekstilaffald til NewRetex A/S
- Opfølgning på verserende sager på Spanggårdvej
- Spørgsmål til behandling af ansøgning om landzonetilladelse til etablering af tømrervirksomhed i tilknytning til garage

Orientering fra direktøren
Intet.

Punkt 20: Lukket: Ejendomssag

23/29471

Punkt 21: Underskriftsark

24/35021

Sagsfremstilling

Udvalget skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i Prepare ved at trykke på ”Godkend”.